

Aktywni - Kreatywni

Mazowsze.
serce Polski

Krajowa Sieć
Obszarów Wiejskich

Program
Rozwoju
Obszarów
Wiejskich
na lata 2014-2020

**„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich:
Europa inwestująca w obszary wiejskie”**

**Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich
na lata 2014-2020 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi**

**Publikacja opracowana przez Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Razem dla Rozwoju
Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach
Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich”
Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020**

Aktywni - Kreatywni

Zespół autorski w składzie:

Alicja Nowacka

Marta Wąsik

Skład, grafika, fotografie:

Tomasz Nowacki

Druk:

MEDIAKOLOR Sp. z o.o.

Październik 2023 roku

Spis treści

Wstęp – rola lokalnych sołectw w rozwoju obszarów wiejskich	6
Finansowanie inicjatyw sołeckich	11
<i>Katalog dobrych praktyk</i>	16
<i>Sołectwo Rębowo</i>	17
<i>Sołectwo Rakowo</i>	18
<i>Sołectwo Ciólkowo</i>	20
<i>Sołectwo Brochocin</i>	21
<i>Sołectwo Białkowo</i>	23
<i>Sołectwo Męczenino</i>	24
<i>Sołectwo Cekanowo</i>	26
<i>Sołectwo Borowiczki- Pieńki</i>	28
<i>Sołectwo Słupno</i>	29
<i>Sołectwo Borowice</i>	31
<i>Sołectwo Bodzanów</i>	32
<i>Sołectwo Kępa Polska</i>	34
<i>Sołectwo Cieszewko</i>	35
<i>Sołectwo Maliszewko</i>	37
<i>Sołectwo Mała Wieś</i>	38
<i>Sołectwo Orszymowo</i>	40
<i>Sołectwo GILINO</i>	41
<i>Sołectwo Rogowo</i>	43
<i>Sołectwo Nadulki</i>	45
<i>Sołectwo Bulkowo</i>	47
<i>Podsumowanie</i>	49

Szanowni Państwo,

Zapraszam Państwa do lektury publikacji, która powstała w ramach realizacji projektu Stowarzyszenia LGD Razem dla Rozwoju pn. „Aktywni – Kreatywni – promocja sołectw z terenu powiatu plockiego”. Operacja współfinansowana jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć

Obszarów Wiejskich” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, która od lat aktywnie wspiera rozwój naszych małych, lokalnych ojczyzn. Publikacja promuje dotychczas podejmowane działania przez lokalne wspólnoty, a jednocześnie stanowi kompendium wiedzy przybliżając Czytelnikom, jakie działania mogą podejmować mieszkańcy obszarów wiejskich, aby aktywizować się nawzajem i jednocześnie podnosić poziom życia w swoich miejscowościach.

W tym miejscu pragnę serdecznie podziękować Samorządowi Województwa Mazowieckiego, z Panem Marszałkiem Adamem Struzikiem na czele, który od wielu lat z ogromną troską i zaangażowaniem wspiera podejmowane oddolnie inicjatywy, czego wyrazem jest wsparcie finansowe dla sołectw z terenu całego województwa w ramach programu „Mazowsze dla sołectw” (MIAS) oraz licznych otwartych konkursów dla organizacji pozarządowych, straży pożarnych i wielu innych aktywności naszych mieszkańców.

Za pośrednictwem wydawnictwa, które właśnie trafia do Państwa rąk, pragniemy wraz z całym Zarządem Stowarzyszenia LGD Razem dla Rozwoju podzielić się z Państwem pomysłami, mogącymi stymulować potencjał lokalnych społeczności i zachęcać do podejmowania licznych inicjatyw, dzięki którym życie na wsi staje się coraz bardziej satysfakcjonujące.

Dodam, że działania te wpisują się w misję rozwijania obywatelskich działań mieszkańców obszarów wiejskich, bliską Samorządowi Powiatu Plockiego. Przykładem działań, podejmowanych na szczeblu samorządowym jest wspieranie działalności

Stowarzyszenia Sołtysów Powiatu Płockiego oraz promowanie aktywności lokalnych sołectw w postaci corocznego konkursu o tytuł „Sołtysa Roku”. Celem konkursu jest promowanie najbardziej aktywnych sołtysów, którzy pracują na rzecz społeczności lokalnej. Warto podkreślić, że zgłoszone projekty udowodniły, iż nawet niewielkie środki funduszu sołectkiego mogą być efektywnie wykorzystane poprzez pracę społeczną mieszkańców. Niniejsza publikacja, a także współpraca w zakresie działań związanych z rozwojem obszarów wiejskich to modelowy przykład realizacji zasad partnerstwa i pomocniczości na rzecz pobudzania oddolnych inicjatyw.

Szanowni Państwo, jestem przekonany, że publikacja, do której lektury zachęcam, będzie inspiracją do podejmowania kolejnych ciekawych inicjatyw wpływających na dalszy rozwój mazowieckiej wsi – z każdym rokiem piękniejszej!

Raz jeszcze zapraszam do lektury!

Sylwester Ziemkiewicz

Prezes Zarządu

LGD Razem dla Rozwoju

Wstęp – rola lokalnych sołectw w rozwoju obszarów wiejskich

Rozwój obszarów wiejskich jako jedna z metod rozwoju gospodarczego stanowi jeden ze sposobów osiągania celów rozwojowych, rozumianych nie tylko w kontekście poprawy jakości infrastruktury, ale poprawy szeroko rozumianej jakości życia, której nie osiągniemy bez zaangażowania samych mieszkańców.

Rozwój obszarów wiejskich ma charakter rozwoju lokalnego. Rozwój lokalny jako kategoria rozwoju społeczno-gospodarczego odpowiada za kompleksowe kształtowanie możliwie najlepszych warunków życia w lokalnym środowisku lub doskonalenie organizacji, struktury i funkcjonowania lokalnych zasobów rozwoju.

Rozwój obszarów wiejskich jest ważny z wielu powodów. Wiele osób mieszka na wsi i ich dobrostan jest bezpośrednio związany z rozwojem tego obszaru. Ponadto, rozwój wsi może przyczynić się do ograniczenia migracji z miast na wieś, co jest szczególnie ważne w kontekście ochrony środowiska naturalnego.

Rozwój obszarów wiejskich może pomóc w uzyskaniu dostępu do lepszych usług infrastruktury, a także zapewnić mieszkańcom większe możliwości zatrudnienia i rozwoju. Ponadto, wzrost gospodarczy na wsiach może przyczynić się do ożywienia lokalnych społeczności i pomóc w zachowaniu ważnych elementów kultury wiejskiej.

Wreszcie, stymulacja rozwoju obszarów wiejskich może przyczynić się do poprawy ogólnej sytuacji gospodarczej kraju. Wiele krajów rozwija się w szybkim tempie, ale jednocześnie nie udaje się uniknąć problemów związanych z ubóstwem i wykluczeniem społecznym. W takich sytuacjach, rozwój wsi może pomóc w zmniejszeniu tych problemów poprzez zwiększenie dostępu do usług i możliwości zatrudnienia.

Niewątpliwie głównym czynnikiem rozwoju regionalnego i lokalnego jest mobilizowanie endogenicznego potencjału w regionach, którego celem jest uruchomienie trwałej dynamiki rozwoju lokalnego. Warunkiem wzmocnienia rozwoju w skali lokalnej jest powstanie środowiska lokalnego, czyli ludzi i instytucji, którzy grupują się i współpracują wokół akceptowanego i zrozumiałego programu. Rozwój lokalny przebiega w sferze gospodarczej, w dziedzinie kultury, na płaszczyźnie politycznej oraz społecznej. Na płaszczyźnie społecznej polega on na możliwości artykułowania interesów grupowych, powstawania zrzeszeń oraz przejęcia odpowiedzialności za sferę codziennego życia i jego obsługi w dziedzinie podstawowych usług i oferty spędzania czasu wolnego.

Niewielkie obszary wiejskie są często zapomniane lub pomijane przez rządy w kwestii polityk rozwojowych. Tymczasem, istnieje wiele sposobów na stymulowanie rozwoju tych obszarów, a w konsekwencji – na poprawę jakości życia ich mieszkańców.

Jednym z nich jest funkcjonująca od lat organizacja sołecka, która inicjuje oddolne inicjatywy i angażuje mieszkańców do wspólnych działań. Sołectwo przez ostatnie kilkadziesiąt lat było w Polsce traktowane jako mało istotny element życia społeczno – gospodarczego wsi. W systemie administracyjnym sołtys jest w praktyce postrzegany jako zaledwie bardzo niskiej rangi urzędnik – „organ pomocniczy” urzędu gminy. Trzeba jednak zauważyć, że co prawda sołectwo nie ma osobowości prawnej i samodzielności budżetowej, jednak zarówno istniejący

system prawny jak i pojawiające się nowe oddolne inicjatywy lokalne zmierzają do podniesienia rangi wspólnot sołeckich. Zgodnie z Ustawą o samorządzie gminnym rada gminy ma obowiązek ustalić zasady tworzenia sołectw, jako terytorialnych jednostek pomocniczych gminy, które posiadają odrębne organy uchwałodawcze i wykonawcze. W sołectwie organem uchwałodawczym jest zebranie wiejskie, natomiast organem wykonawczym sołtys. Działalność sołtysa wspomaga rada sołecka, która nie będąc organem jednostki pomocniczej wyposażonym w uprawnienie do samodzielnego działania, pełni funkcje doradcze i opiniotwórcze. Sołtys może brać udział i w pracach rady gminy jednak bez prawa udziału w głosowaniu. Zarówno sołtys, jak i członkowie rady sołeckiej, są wybierani przez zebranie wiejskie spośród nieograniczonej liczby kandydatów przez stałych mieszkańców sołectwa uprawnionych do głosowania w wyborach tajnych i bezpośrednich. Sołtysi i rady sołeckie mają więc niezwykle silny „silny mandat demokratyczny”. Podobnie zresztą szerzej rozumiane wspólnoty sołeckie łączące grupy sąsiedzkie są z pewnością kluczową grupą społeczną, w której realizuje się szereg istotnych dla przemian wiejskich procesów.

Pomimo trwającego w Polsce od kilkunastu lat ruchu społecznego związanego z upodmiotowieniem sołectw w ramach tzw. „odnowy wsi” oraz wprowadzenie działania „odnowa i rozwój wsi” do katalogu działań funduszy unijnych na rozwój wsi z ogromną jak na polskie warunki pulą ponad miliarda złotych, dopiero wprowadzenie w 2009 roku ustawy o funduszu sołeckim wydaje się być krokiem w kierunku praktycznej realizacji zasady pomocniczości. Zasada ta zwana też zasadą subsydiarności mówi o tym, że obowiązkiem całej społeczności jest wspomaganie jej części składowych w naturalnym rozwoju. Istotnym jej założeniem jest zakres tej pomocy: społeczność nie może ingerować w sprawy, z którymi poszczególne jednostki są w stanie poradzić sobie same, a jedynie tam gdzie pomoc jest niezbędna.

Sołectwa są jednymi z najmniejszych jednostek pomocniczych, dzięki temu więzi społeczne między mieszkańcami są silne, a to z kolei sprzyja podejmowaniu wspólnych działań. Sołectwa są najliczniejszą grupą jednostek pomocniczych gminy silnie zakorzenioną w tradycji społeczności wiejskiej, a przy tym posiadającą, największe potencjalne możliwości efektywnego działania – ze względu na swój wiejski charakter, powiązanie z historyczną siecią osadniczą oraz niewielką z reguły społeczność, co umożliwia skuteczną identyfikację wspólnych interesów i uzyskanie kompromisu co do ich realizacji. Do zakresu działania sołectwa należą wszystkie sprawy publiczne sołectwa niezastrzeżone ustawami i statutem gminy na rzecz innych organów, a w szczególności:

- inicjowanie działań organów gminy we wszystkich sprawach wchodzących w zakres zadań własnych gminy;
- opiniowanie projektów uchwał rady gminy w sprawach o podstawowym znaczeniu dla mieszkańców sołectwa tj. tworzenia, łączenia, podziału oraz znoszenia jednostki pomocniczej, w tym zmiana granic czy nazwy sołectwa, nazewnictwa ulic, zmiany statutu sołectwa, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy;

- konsultowanie spraw w zakresie zasad gospodarowania mieniem komunalnym położonym na terenie sołectwa, sieci placówek oświatowych, określenie zasad ruchu drogowego na drogach gminnych i ulicach w obrębie sołectwa;
- występowanie z wnioskami do rady gminy o rozpatrzenie spraw publicznych sołectwa, których załatwienie wykracza poza możliwości sołectwa;
- współpraca z radnymi z terenu sołectwa w zakresie spotkań z wyborcami, kierowanie do nich wniosków dotyczących sołectwa;
- współpraca z właściwymi organami w zakresie ochrony zdrowia, pomocy społecznej, oświaty, kultury, kultury fizycznej, porządku publicznego i ochrony przeciwpożarowej;
- organizowanie przez mieszkańców sołectwa wspólnych spraw społecznie użytecznych;
- współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi na terenie sołectwa.

W realizacji zadań sołectwa pomocnym są jak już wskazano powyżej zebrania wiejskie/zebrania sołeckie, które określa się jako zgromadzenie mieszkańców danego sołectwa w określonej sprawie. Podczas zebrania wiejskiego rozstrzygane są sprawy dotyczące sołectwa, mające wpływ na jego organizację i strukturę. Wśród tych spraw, które uznawane są jako kluczowe należy wymienić wybór i odwołanie sołtysa i rady sołeckiej oraz określenie celów wydatkowania środków będących w dyspozycji sołectwa (fundusz sołecki).

Organem wykonawczym sołectwa jest sołtys. Do jego zadań należy wykonywanie uchwał zebrania wiejskiego, a także zadań wynikających z uchwał rad gminy (np. inkasowanie podatków i opłat lokalnych) oraz z przepisów prawa. Sołtysi uznawani są za liderów lokalnych społeczności nie tylko z racji pełnionej funkcji – z jednej strony ich zaangażowanie społeczne powoduje, że zostają wybrani na sołtysa, z drugiej – zaufanie, jakie zdobywają, pozwalają im działać szerzej. Działalność sołtysa wspomaga rada sołecka. W literaturze wyrażono pogląd, że rada "wspomaga" sołtysa, należy więc przyjąć, że rada nie ma samoistnych kompetencji. Jest organem doradczym i opiniodawczym sołtysa.

Priorytetowym zadaniem sołtysa w Polsce jest integracja mieszkańców, jak również pobudzenie ich do współdziałania. Sołtysi muszą być podporami lokalnej społeczności. Ich pomysłowość i przedsiębiorczość pozwala załatwić wiele trudnych spraw. Fundusze sołeckie, którymi dysponują sołtysi, nie są wystarczające, by zaspokoić wszystkie potrzeby mieszkańców. Wielu z sołtysów wykazuje się ogromną kreatywnością, znajdując sponsorów

czy organizując mieszkańców, dzięki czemu udaje się na przykład zbudować plac zabaw. Liderzy wiejscy pośredniczą między mieszkańcami a gminą. To za ich przyczyną na wyższych szczeblach władzy często zapadają kluczowe decyzje o ogromnym znaczeniu dla lokalnych społeczności – społeczności reprezentowanej właśnie przez sołtysów, do których jej członkowie zgłaszają swoje potrzeby. Dlatego też sołtysi powinni posiadać odpowiednią wiedzę na temat pozyskiwania środków zewnętrznych, aby móc finansować inicjatywy lokalne, umiejętnie aktywizować mieszkańców, mądrze współpracować z mieszkańcami czy to w pisaniu projektów, czy zakładaniu organizacji pozarządowych.

Sołectwo odgrywa istotną rolę w podziale pomocniczym gminy. Mieszkańcy sołectwa tworzą swego rodzaju więź społeczną, gospodarczą i kulturową. Mogą wpływać i współdecydować o zadaniach swojej jednostki pomocniczej, a także wyborze organów, decydują także o zadaniach jakie zostaną zamieszczone w budżecie sołeckim. Jako jednostka pomocnicza gminy sołectwo posiada i realizuje zadania własne na warunkach określonych w swoim statucie. Statut decyduje o ustroju sołectwa. W świetle przepisów prawa sołectwo współdziała z organami gminy w wykonaniu zadań własnych i zleconych w gminie. Organy sołectwa dbają o zbiorowe potrzeby wspólnoty mieszkańców sołectwa.

Na obszarach wiejskich pojawiły się zjawiska zawężające rozwój jej mieszkańców. Nadal obserwuje się niedostateczny poziom wykształcenia, niedopasowanie kształcenia do potrzeb występujących na danym terenie, utrudniony dostęp do miejsc pracy, które są oddalone od wiejskich terenów. Dlatego należy skupić się na potencjale ludzkim. Należy rozpocząć szkolenia i doradztwo, a także rozwijać obszary wykluczone komunikacyjnie lub telekomunikacyjnie. Zadaniem ciążącym na sołectwach jest właśnie włączanie się w wyżej wymienione inicjatywy, które mają pobudzić wspólnotę sołecką do działania.

Życie na wsi opiera się na czterech filarach. W ramach każdego z nich można określić na ile ważne i cenne w rozwoju sołectwa są jego zasoby. Pierwszym filarem jest standard życia, czyli potencjał, który widoczny jest w zasobach infrastruktury technicznej, czy charakterystycznych budynkach znajdujących się na obszarze sołectwa. Kolejnym filarem jest jakość życia, która rozumiana jest jako potencjał aktywności społecznej, czy oferta edukacyjna i kulturowa wsi. Trzecim filarem jest egzystencja, która widoczna jest w walorach miejscowości, umiejętności ich promowania, a także pozyskiwania funduszy i planowania działań. Ostatnim zaś filarem jest tożsamość, która przejawia się w kulturze i historii miejscowości, tradycjach i lokalnych obyczajach oraz dziedzictwie przyrodniczym wsi.

Niemalże w każdej społeczności można znaleźć osoby nieobojętne na sprawy własnego terenu i wspólnoty, które poprzez odpowiednio postawione cele i właściwe działania mogą ożywić społeczność i zintegrować ją na nowo. Sołtysi, którzy charakteryzują się pomysłowością i kreatywnością wywierają ogromny wpływ na swoich mieszkańców, a co za tym idzie, mogą inicjować zmiany dążące do rozwoju obszaru sołeckiego. Sołectwa swoją aktywnością oraz pomysłowością w realizacji wiejskich inwestycji finansowanych z funduszu dorównują liderom regionalnym.

Wszystkie działania związane z przedsięwzięciami funduszu sołeckiego pomnażają kapitał społeczny na wsi, którego nie sposób przeliczyć na złotówki, a który jest bezcenną wartością samą w sobie kreującą nowoczesne społeczeństwo obywatelskie. Polska wieś zmienia swoje oblicze, w szybkim tempie nadrabia zapóźnienia cywilizacyjne, a jej mieszkańcy w dużym stopniu są zainteresowani działaniami miękkimi, edukacją, kulturą i takie właśnie inwestycje „w człowieka” proponowane przez wspólnotę sołecką coraz częściej są finansowane z funduszu sołeckiego. Dobrze zarządzane gminy i świadomi wójtowie/burmistrzowie mają fundusz sołecki i potrafią go w stu procentach wykorzystać ku dobru sołectwa. Są też takie gminy, które uważają, że fundusz sołecki nie jest im potrzebny. Jednak każdego włodarza wcześniej czy później ocenią mieszkańcy widząc, że w sołectwach w sąsiedniej gminie dzięki funduszowi sołeckiemu dzieje się coraz lepiej.

Wykorzystanie różnorodności i specyficznych przewag konkurencyjnych sołectw determinuje ich rozwój nie tylko w skali lokalnej ale również regionalnej. Chodzi tu na przykład o podkreślanie odrębności kulturowej, podnoszenie roli i promocję produktów regionalnych i lokalnych, dbałość o specyficzne elementy architektury krajobrazu, wykorzystywanie potencjału społecznego i ekonomicznego oraz warunków przyrodniczych, w tym bogactw naturalnych. W każdym z sołectw wykształcają się odrębne obszary o cechach wynikających z położenia względem dużych ośrodków miejskich i ich dostępności, jakości środowiska przyrodniczego oraz specyficznych funkcji gospodarczych i społeczno-kulturowych. Atrakcyjność wsi będzie w przyszłości wynikała przede wszystkim z cech lokalnych ojczyzn, lepiej wykorzystujących swoje szanse rozwojowe. Zadanie to skutecznie realizowane może być tylko dzięki aktywnemu zaangażowaniu mieszkańców i wyrażone w ilości oddolnych inicjatyw podejmowanych na poziomie sołectwa.

Finansowanie inicjatyw sołeckich

Szczególną formą partycypacji budżetowej jest funkcjonujący od niedawna fundusz sołecki. Rozwiązane to zostało wprowadzone na mocy ustawy z 2009 r. ustalającej zasady jego wyodrębniania oraz realizacji. Tym samym fundusz sołecki stał się jednym z najważniejszych mechanizmów partycypacyjnych w Polsce. Fundusz sołecki działa w oparciu o ustawę o funduszu sołeckim z dnia 21 lutego 2014 r., jest to już drugi akt prawny regulujący to zagadnienie. Art. 1 ustawy mówi, do jakiego celu została ona powołana, i wskazuje, iż reguluje ona zasady tworzenia funduszu oraz zwrotu części wydatków. Ustawa wskazuje, że to rada gminy jest organem uprawnionym do wyodrębniania funduszu sołeckiego w budżecie gminy. Dzieje się to na mocy uchwały podjętej najpóźniej do 31 marca roku poprzedzającego rok budżetowy. Utworzenie funduszu sołeckiego nie jest jednak obligatoryjne.

Zakres przedmiotowy ustawy jednoznacznie reguluje, na jakie cele mają zostać przeznaczone środki z funduszu sołeckiego. W art. 2 ust 6 ustalono, że muszą być one wydane na przedsięwzięcia, które:

1. są zadaniami własnymi gminy,
2. służą poprawie warunków życia mieszkańców,
3. są zgodne ze strategią rozwoju gminy.

W gminach, w których rada zdecydowała się na wyodrębnienie funduszu sołeckiego, kolejnym krokiem procedowania jest ustalenie wysokości kwot asygnowanych poszczególnym sołectwom. Ich wysokość oblicza się przy pomocy wzoru określonego w art. 3 ustawy. Następnie na wójta nałożony jest obowiązek (burmistrza, prezydenta) polegający na przekazaniu sołtysom informacji o wysokości środków przypadających na ich sołectwo w terminie do 31 lipca roku poprzedzającego rok budżetowy.

Organ wykonawczy gminy ma obowiązek informowania nie tylko sołtysów, ale również wojewody o wysokości środków przypadających na dany rok. Informacja ta przesyłana jest w terminie do 31 lipca wraz z wysokością kwoty bazowej, w celu przekazania zbiorczej informacji przez wojewodę ministrowi właściwemu do spraw administracji publicznej.

Fundusz sołecki nie jest funduszem celowym w rozumieniu ustawy o finansach publicznych. Fundusz sołecki stanowi instytucję, której adresatem są wyłącznie sołectwa, a więc jednostki pomocnicze gmin wiejskich. Wołą ustawodawcy było, aby pomoc finansową skierować na tereny wiejskie. Jednym z celów wprowadzenia funduszu sołeckiego było wzmocnienie integracji mieszkańców obszarów wiejskich. Natomiast podstawową funkcją ustawy o funduszu sołeckim było stworzenie mechanizmu finansowego, który umożliwi realizację inicjatyw społeczności wiejskich.

Przedsięwzięcia finansowe ze środków funduszu sołeckiego muszą poprawiać warunki życia mieszkańców sołectwa. Termin ten jest bardzo szeroki i obejmuje wszelkie formy inicjatyw potencjalnych beneficjentów funduszu, np. remont boiska szkolnego, postawienie czy wyremontowanie wiaty przystankowej, remont świetlicy wiejskiej, chodników, placów zabaw dla dzieci oraz zainstalowanie w sołectwie koszy na śmieci.

Doskonałym sposobem na dyskutowanie funduszu sołeckiego wśród mieszkańców jest zorganizowanie zebrania wiejskiego. Dobre gospodarowanie funduszem wymaga wielu starań zarówno sołtysa, jak i mieszkańców sołectwa. Korzystanie z funduszu sołeckiego stanowi

początek ważnego procesu rozwoju wsi. Przedsięwzięcia finansowane w ramach funduszu sołeckiego mają na celu wpłynąć na wzrost aktywności społecznej i inicjatyw obywatelskich oraz stwarzać możliwości uniezależnienia się społeczności wsi od lokalnych uwarunkowań politycznych w zakresie podejmowanych w budżecie zadań, jak również zwiększyć możliwość realizacji drobnych, istotnych zadań samorządu wsi. Dlatego ważne zadanie spoczywa na sołtysach, którzy muszą pobudzić lokalną społeczność do działania. Sołtysi muszą stanowić filar lokalnej ludności, muszą być pośrednikami między gminą a mieszkańcami.

Analiza wniosków zgłaszanych w ramach funduszu sołeckiego pozwala zauważyć, że przedmiotem szczególnej troski mieszkańców jest estetyka przestrzeni publicznej oraz kultywowanie tradycji. Wydatki na te kategorie kosztów stanowią istotną część w większości sołectw. Nie trudno więc wskazać wiele wymiernych i trwałych korzyści dla mieszkańców, jakie wygenerował fundusz sołecki.

Estetyka terenów wiejskich, ich funkcjonalność i atrakcyjność stoją – w dużej mierze dzięki funduszowi sołeckiemu – na wysokim poziomie. Nie można oczywiście także bagatelizować doraźnych zadań realizowanych w oparciu o fundusze uzyskane w tym trybie. Przyczynia się to bowiem istotnie do integracji mieszkańców i może być początkiem angażowania ich w inne – bardziej złożone – przejawy aktywności obywatelskiej.

Aktywizacja w społeczeństwie obywatelskim jest stanem, w którym obywatele mają możliwość podejmowania własnych inicjatyw i organizowania się w różny sposób. Charakteryzuje się więc tworzeniem grup, które zrzeszają obywateli i służą rozwojowi lokalnej społeczności. Ważne jest zaangażowanie obywateli w obszarze działań społecznych oraz dbanie o ład społeczny. Aktywność stanowi naturalny sposób funkcjonowania człowieka w społeczeństwie. Dlatego czynna postawa mieszkańca – obywatela warunkuje rozwój sołectw. Warunkiem społecznego zaangażowania jest wyznaczenie kierunku działania, który jest zrozumiały i akceptowalny dla całej lokalnej społeczności. Niebagatelną funkcję pełni tu lider grupy - sołtys. Sołtys jest „przywódcą” grupy, ale jest również jej członkiem. Zadaniem sołtysa jest uruchomienie potencjału zasobów sołectwa oraz wykorzystanie wiedzy i zdolności mieszkańców do tworzenia projektów i wspólnego ich realizowania.

Sołectwo będzie się rozwijać, gdy będą w niej mieszkać i działać wartościowi obywatele, którzy wspólną pracą i włożonym wysiłkiem będą czynić sołectwo bardziej atrakcyjnym miejscem do życia. Chociaż sołectwa nie posiadają osobowości prawnej i samodzielności budżetowej, to podejmowane przez nie inicjatywy finansowane w ramach środków funduszu sołeckiego zmierzają do podniesienia ich rangi. Aktywność podejmowana z poziomu sołectw daje poczucie, że wieś nie jest nijaką przestrzenią i da się podejmować takie inicjatywy, które zaspokoją aktualne potrzeby mieszkańców. Środki funduszu sołeckiego mogą w głównej mierze wesprzeć sołectwa i w znaczący sposób wpłynąć na rozwój w obszarach, które pilnie tego potrzebują.

Regionalnym programem wspierającym inicjatywy sołeckie jest MAZOWIECKI INSTRUMENT AKTYWIZACJI SOŁECTW w ramach Programu „Mazowsze dla sołectw”, który w tym roku realizowany był już jako 4 edycja. Stanowi on inicjatywę, która poprzez udzielanie przez Województwo Mazowieckie wsparcia finansowego gminom wiejskim i miejsko-wiejskim ma zadanie zaspokoić potrzeby sołectw z terenu Mazowsza. Wsparcie udzielane jest sołectwom realizującym zadania własne o charakterze bieżącym i/lub inwestycyjnym, które mają służyć społeczności danego sołectwa.

Głównym celem inicjatywy jest promowanie działań stymulujących między innymi: rozwój obszarów wiejskich w różnych dziedzinach, efektywne wykorzystanie obszarów wiejskich oraz tworzenie warunków dla rozwoju kapitału społecznego oraz poczucia tożsamości z regionem.

Wsparcie finansowe dla gmin zlokalizowanych na terenach wiejskich Województwa Mazowieckiego obejmuje następujące cele:

- 1) kształtowanie i utrzymanie ładu przestrzennego;
- 2) rozwój bazy sportowo-rekreacyjnej i turystycznej regionu;
- 3) poprawa bezpieczeństwa mieszkańców Mazowsza;
- 4) pielęgnowanie aktywności i świadomości obywatelskiej mieszkańców;
- 5) rozbudowa zasobów oświatowo-kulturalnych województwa;
- 6) zachowanie wartości środowiska kulturowego i przyrodniczego.

W ramach inicjatywy nie mogą być dofinansowane zadania polegające w całości lub w części na przeprowadzaniu jednorazowych i cyklicznych wydarzeń takich jak: obchody i celebracje świąt państwowych i/lub kościelnych, festiwale, koncerty, obchody i uroczystości rocznicowe, festyny, jarmarki, kiermasz, itp.

Uprawnionymi do ubiegania się o Pomoc finansową w ramach „MIAS MAZOWSZE” są gminy wiejskie i miejsko-wiejskie z terenu Województwa Mazowieckiego, które spełniają warunki udziału i które w imieniu i na rzecz swoich jednostek pomocniczych będących sołectwami planują w ramach programu zrealizować na obszarach tych sołectw zadania wskazane im przez te sołectwa jako istotne dla zaspokojenia potrzeb lokalnej społeczności danego sołectwa. Program zakłada również partycypację samorządów gminnych w kosztach realizacji zadania objętego dofinansowaniem.

Przygotowując niniejszą publikację poprosiliśmy też o rozmowę sołtysów chcąc poznać ich osobisty punkt widzenia.

Wywiad z Panem Pawłem Jakubowskim – Sołtysiem m. Radzanowo

Czym wyróżnia się sołectwo Radzanowo?

Sołectwo Radzanowo położone jest w centralnej części gminy i liczy ponad 1300 mieszkańców. Znajduje się tu urząd gminy, kościół parafialny pw. św. Floriana, szkoła podstawowa, przedszkole, centrum kultury i sportu oraz sklepy. Na terenie sołectwa działają OSP, Koło Gospodyń Wiejskich „Cuda-Wianki”, Stowarzyszenie Przyjaciół Gminy Radzanowo, Sekcja Wędkarska, Klub Sportowy Polonia Radzanowo oraz znany chyba w całym powiecie płockim Chór Złota Jesień, którego mam zaszczyt być członkiem.

Czy sołtysowanie bywa trudne ? W jakich sytuacjach mieszkańcy najczęściej oczekują pomocy Sołtysa?

Sołtysowanie to prawdziwa społeczna praca. Mieszkańcy mają swoje problemy osobiste ale bardzo troszczą się o nasze sołectwo. Są to różne sprawy – od naprawy drogi czy chodnika, po prywatne problemy. Zawsze staram się każdemu pomóc. Ludzie często dzwonią do sołtysa w sprawach infrastruktury technicznej, braku oświetlenia ulicy czy szkód, które wyrządziła burza. Wtedy, działając w ich imieniu, staram się uzyskiwać pomoc od odpowiednich urzędów, np. urzędu gminy, zakładu gospodarczego czy też służb.

Z jakich funduszy korzystacie jako sołectwo?

Najważniejszym źródłem finansowania dla samego sołectwa jako jednostki pomocniczej, nieposiadającej osobowości prawnej jest fundusz sołecki. Stanowi on też niewątpliwie faktyczną zachętę do aktywnego udziału w planowaniu projektów służących mieszkańcom poszczególnych sołectw. Fundusz jest szczególną formą konsultacji społecznych, ponieważ jest w istocie budżetem partycypacyjnym, podobnie jak budżet obywatelski w miastach.

Jako sołectwo skorzystaliśmy już w pierwszej edycji ze współfinansowania inwestycji ze środków pochodzących z budżetu Województwa Mazowieckiego w ramach Mazowieckiego Instrumentu Aktywizacji Sołectw. Udało nam się wówczas zakupić i zamontować bramę garażową do budynku OSP.

W kolejnych latach w ramach środków pochodzących z funduszu sołeckiego, a także budżetu gminy udało się zrobić odwodnienie i utwardzenie tłuczniem dolomitowym ul. Spokojnej, wykonać nakładkę asfaltową na ul. Kredytowej i wybudować chodnik. W tym roku wszystkie środki z funduszu sołeckiego zostały przekazane na montaż lamp solarnych w naszej miejscowości.

Chciałbym w tym miejscu podkreślić, że sołectwo to nie tylko sołtys ale przede wszystkim wspólnota mieszkańców, którzy działają w różnych organizacjach. Wszystkie organizacje pozarządowe i grupy nieformalne na terenie sołectwa aktywnie działają i pozyskują środki zarówno z budżetu województwa mazowieckiego w ramach „Mazowsze dla organizacji pozarządowych”, jak i budżetu powiatu płockiego w ramach programu „Działaj Lokalnie” Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności realizowanego przez Akademię Rozwoju Filantropii w Polsce oraz ośrodek DL Fundusz Lokalny Ziemi Płockiej – „Młodzi Razem”. Wszystkie te organizacje integrują mieszkańców i odpowiadają na potrzeby mieszkańców, chociażby kulturalne. Jako sołtys wspieram wszystkie działania i staram się brać w nich aktywny udział.

Wywiad z Panią Jadwigą Dobosz – Sołtysem m. Leszczyn Szlachecki

Czym wyróżnia się sołectwo Radzanowo?

Nasze sołectwo położone jest na terenie gminy Bielsk, tak naprawdę na jej północnym krańcu. Pomimo czysto rolniczego charakteru mamy tu niezliczone zasoby organizacyjne kościół parafialny, Szkołę Podstawową oraz sklepy. Na terenie sołectwa działają OSP, Koło Gospodyń Wiejskich W Leszczynie Szlacheckim. Odpowiedzią na zadane pytanie jest potencjał naszych mieszkańców i ich energia, którą widać nie tylko w naszym sołectwie ale w całym regionie. A dziewczyny z naszego KGW wygrywają w konkursach Miss Gospodyń Wiejskich.

Czy sołtysowanie bywa trudne ? W jakich sytuacjach mieszkańcy najczęściej oczekują pomocy Sołtysa?

Jak w każdym miejscu również tu pojawiają się problemy. Przez wiele lat głównym z nich był stan dróg. Jednak dzięki dobrej współpracy udało się poprawić ich jakość, tak aby mieszkańcy mogli bez przeszkód, niezależnie od warunków pogodowych, dostać się do swoich domów. Pozostało w tej kwestii jest jeszcze trochę pracy, bo kilka dróg jest jeszcze nieutwardzonych. Pełnienie funkcji sołtysa wiąże się z dużą odpowiedzialnością i poświęceniem czasu. Dla każdego mieszkańca.

Z jakich funduszy korzystacie jako sołectwo?

Przede wszystkim jest to fundusz sołecki, który w ostatnich latach w większości przeznaczany był na bieżący remont dróg ale również dofinansowanie remontu świetlicy wiejskiej.

Dzięki środkom pozyskanym z Mazowieckiego Instrumentu Aktywizacji Sołectw oraz z funduszu sołeckiego na terenie wsi udało się zmodernizować oświetlenie uliczne.

Z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego - Wydział Rolnictwa, Żywności i Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach „Działalność wspomagająca rozwój wspólnot i społeczności lokalnych”, zrealizowaliśmy zadanie pn. „Wspieranie rozwoju gospodyń aktywnych społecznie” na kwotę 7 000,00 tys.

Piknik Rodzinny zorganizowany wspólnie z KGW w Leszczynie Szlacheckim przy Szkole Podstawowej im. Marii Konopnickiej w Leszczynie Szlacheckim z okazji Dnia Dziecka realizowaliśmy przy wsparciu Starostwa Powiatowego w Płocku.

Wywiady przeprowadziła Marta Wąsik – Wolontariuszka Fundacji Wspierania Przedsiębiorczości im. Mariusza Bieńka.

Katalog dobrych praktyk
- aktywność sołectw
z terenu powiatu
płockiego

Sołectwo Rębowo Gmina Wyszogród

Rębowo to typowo rolnicza wieś położona zaledwie 4 kilometry od Wyszogrodu, jednocześnie jest jedną z największych na obszarze całej gminy. To co wyróżnia ją spośród okolicznych miejscowości to wieloletnia tradycja, kultywowana obecnie przez mieszkańców ze szczególnym zaangażowaniem.

Wszystkim tym działaniom przewodzi Pai Sołtys – Agata Panek, która aktywizuje lokalną społeczność i stymuluje do podejmowania partnerskich działań z różnymi formalnymi i nieformalnymi organizacjami. Już od początku swojej działalności wykazała się niezwykłą odwagą i w 2019 roku wraz z grupą mieszkańców założyła Stowarzyszenie pod nazwą "Razem dla Rębowo". Wszystko po to aby zwiększyć możliwość pozyskiwana dodatkowych środków na rozwój i aktywizację sołectwa Rębowo i nie ograniczać się wyłącznie do korzystania ze środków funduszu sołeckiego. Głównym celem działalności sołectwa jest wyzwalanie pozytywnej energii w mieszkańcach, która owocuje wspólnymi przedsięwzięciami na rzecz lokalnej społeczności. Motto przewodnie Pani Sołtys brzmi: „Chcemy integrować, poznawać się bliżej, wspólnie dbać o nasz rozwój Rębowo. W ciągu czterech lat udało się wykonać interesujące projekty, które

pozostawiły ślad w miejscowości Rębowo. W początku kadencji mieszkańcy integrowali się podczas zawodów sołeckich w Słominie gdzie zajęli pierwsze miejsce. W 2019 roku zrealizowali również partnerski projekt "Doposażenie budynku OSP Rębowo" i współfinansowaliśmy remont znajdującej się tam kuchni oraz zakup sprzętów". Przy współpracy z powiatem oraz grupy "Działaj Lokalnie w Powiecie Płockim" zrealizowany został na terenie sołectwa

projekt "Rębowo wczoraj i dziś". Jego celem było zebranie informacji dotyczących zmian, jakie zaszły w naszej miejscowości na przestrzeni 30 lat. Następny ważny projekt, to stworzenie "otwartej strefy aktywności", placu zabaw oraz siłowni zewnętrznej przy budynku szkoły podstawowej w Rębowie, wszystko to było możliwe dzięki środkom pozyskanym m.in. z Ministerstwa Sportu i Turystyki, Rady Rodziców, Powiatu Płockiego oraz środków pozyskanych od różnych darczyńców. Dodatkowo sołectwo realizowało projekt edukacyjny pod nazwą "Porządek i bezpieczeństwo publiczne" sfinansowanie ze środków budżetu województwa mazowieckiego. Projekt był

dwudniowy i dotyczył wykładów z ekspertami z zakresu pierwszej pomocy oraz pokazy na 12 stu symulatorach. Sołectwo Rębowo włączyło się do akcji charytatywnej "Serce na nakrętki". Serce zostało wykonane we własnym zakresie. Pozyskane fundusze przeznaczone są również dla dzieci z niepełnosprawnością. Mieszkańcy wraz z Panią Sołtys organizują także Dzień Dziecka z dofinansowaniem z Funduszu Grantowego, który wpisał się w trzy częściowy cykl spotkań pod nazwą "Wszyscy dla wszystkich, razem budujemy lepsze jutro". W ramach projektu zostały zakupione również maszyny do waty cukrowej i do popcornu, które umilają zabawę najmłodszym na innych imprezach integracyjnych..

W ostatnim czasie na terenie sołectwa zorganizowany został piknik pod nazwą "Dzień kartoflaka". Jest to drugi cykl projektu "Wszyscy dla wszystkich, razem budujemy lepsze jutro" zorganizowanym we współpracy ze Szkołą Podstawową w Rębowie.

Sołectwo Rakowo Gmina Wyszogród

Rakowo to niezwykle urokliwa wieś położona w dolinie Wisły. Zarówno walory krajobrazowe jak również aktywność lokalnej społeczności sprawiają że miejsce to jest bardzo rozpoznawane na mapie całego Mazowsza. W miejscu tym rozwinęła się na trwałe turystyka sezonowa. Ponadto miejsce to jest rozpoznawalne ze względu na dogodne warunki uprawiania aktywnego wędkarstwa. Te niezwykle atuty miejscowości wykorzystują również mieszkańcy poprzez aktywna działalność sołectwa kierowanego przez Panią Sołtys Hannę Ząbek w partnerstwie z niezwykle aktywnym Stowarzyszeniem OSP Rakowo.

Na przestrzeni ostatnich lat podejmowano wiele działań mających na celu aktywizację mieszkańców sołectwa. Jedne z głównych działań skupiały się na poprawie warunków funkcjonowania świetlicy wiejskiej tak aby jak najpełniej wykorzystać potencjał do

integracji i wzmacniania kapitału społecznego. Starania rozpoczęto jeszcze w roku 2017 r aplikując w projekcie grantowym o środki Pochodzące z PROW na lata 2014-2020, Oś LEADER. W roku 2018 podpisano umowę a prace zakończone zostały w rok później. Zakres remontu obejmował: wzmocnienie więźby dachowej i wymianę pokrycia dachowego. Całkowita wartość operacji to koszt około 70 tys zł, z

czego wartość dofinansowania ze środków na wdrażanie LSR wyniosła 50 tys. zł.

Równolegle, dzięki zaangażowaniu lokalnych liderów oraz mieszkańców, przeprowadzono gruntowny remont wnętrza.

Oddzielona, od całości, została część wykorzystywana dla potrzeb przechowywania sprzętu specjalistycznego. Natomiast duża sala integracyjna zyskała nowy wystrój i wyposażenie. Remont budynku świetlicy wiejskiej przyczynił się do pełniejszego wykorzystania obiektu przez mieszkańców m. Rakowo i turystów, co przełożyło się na jeszcze większe wykorzystanie w środowisku lokalnym. W wyremontowanym obiekcie realizowane są dodatkowe zajęcia aktywizacyjne dla społeczeństwa lokalnego, w tym edukacyjne i rekreacyjne, organizacja imprez okolicznościowych, kulturalnych, sportowych i festynów. Rozszerzona działalność świetlicy wiejskiej przyczynia się do aktywizacji, integracji i wzmacniania kapitału społecznego mieszkańców Rakowa.

Kolejnym wyrazem aktywności lokalnej społeczności sołectwa Rakowo jest inwestycja w odnawialne źródła energii. Dzięki pozyskaniu dodatkowych środków z WFOŚiGW w Warszawie obiekt ten wyposażony został w instalację fotowoltaiczną. Kwota pozyskanego dofinansowania wyniosła ponad 25 tys. zł.

Partnerska współpraca mieszkańców Rakowo oraz Stowarzyszenia OSP Rakowo pozwoliła na stworzenie i wzbogacenie oferty rekreacyjnej i rozrywkowej dostępnej

dla wszystkich grup wiekowych m. Rakowo. Jednocześnie stworzone zostały dla lokalnej społeczności warunki spędzania czasu wolnego oraz organizacji imprez kulturalnych integrujących społeczność lokalną a także stworzone zostały warunki do rozwoju turystyki w regionie.

Dziś świetlica wiejska dzięki stworzeniu dogodnych warunków pełni funkcję centrum kultury lokalnej. Stała się miejscem organizacji czasu wolnego i integracji społeczności lokalnej. Służą nie tylko dzieciom, ale także dorosłym. Spotykają się tu rady sołeckie, działalność prowadzi stowarzyszenie OSP, wolny czas spędzają najmłodsi.

Sołectwo Ciólkowo Gmina Radzanowo

Sołtys wsi Ciólkowo Pan Krzysztof Sobczak został wybrany w 2023 roku Sołtysem Roku w konkursie ogłoszonym przez Starostwo Powiatowe w Płocku „Sołtys Roku 2022”.

Z inicjatywy sołtysa wsi Ciólkowo Pana Krzysztofa Sobczaka na drodze współpracy mieszkańcy przeprowadzali diagnozy środowiska lokalnego, tworzyli mapy potrzeb i zasobów, planowali rozwój swojej wsi. Każde spotkanie nie tylko dostarczało nowych umiejętności i wiedzy, ale jednocześnie było swojego rodzaju integracją lokalnych mieszkańców.

Pan Krzysztof zawsze podkreśla „Dla mnie funkcja Sołtysa to nie są obowiązki. Ja tym po prostu żyję”.

Pan Sołtys często po cichu i bez splendoru - wykonuje ciężką pracę na rzecz wsi. I nie chodzi tutaj tylko o przekazywanie kurend czy dostarczanie nakazów podatkowych. Pan Sobczak to lider, dzięki któremu mieszkańcy wsi rozwijają się społecznie, stają się bardziej aktywni i zintegrowani. Jest prawdziwym gospodarzem wsi dbającymi o prawidłowe funkcjonowanie infrastruktury publicznej. Niejednokrotnie wykazuje się dobrą organizacją, sprytem i ogromem cierpliwości oraz odwagi, by walczyć o wioskę. A do tego jest spokojny i posiada umiejętność słuchania innych. Pan Krzysztof jest sołtysem ponad podziałami, zawirowaniami i nieudomówieniami, które zawsze pojawiają się wśród ludzi. To nie tylko łącznik między gminą a mieszkańcami

ale przede wszystkim sprawny organizator życia kulturalnego i gospodarczego, potrafiący słuchać i rozmawiać z ludźmi, umiejący motywować do społecznego działania.

Największymi akcjami społecznymi, które mieszkańcy sołectwa Ciólkowa dokonali jest rekultywowanie terenów zielonych wokół stawów i samych stawów, poprzez funkcjonalną modernizację, aby stały się miejscem udostępnionym jako tereny rekreacyjne służące wszystkim mieszkańcom. Sołectwo Ciólkowo na czele z sołtysem organizuje co roku z własnych funduszy Mikołajkowe paczki dla dzieci z całego sołectwa, inicjuje spotkania w świetlicy wiejskiej, wspólne prace wokół świetlicy.

Sołtys wsi Ciólkowo a jednocześnie Radny Gminy Radzanowo podjął starania o zabezpieczenie środków finansowych w budżecie gminy, dzięki temu w 2021 roku Gmina Radzanowo, ze środków własnych wieś odmulila stawy, wyregulowała brzegi. Mieszkańcy wraz z Panem sołtysem przeprowadzili wszelkiego rodzaju zabiegi pielęgnacyjne.

Z inicjatywy i na prośbę Pana Sołtysa w marcu 2021 roku, Referat rozwoju i inwestycji Urzędu Gminy Radzanowo, w ramach Mazowieckiego Instrumentu Wsparcia Ochrony Powietrza i Mikroklimatu MAZOWSZE”, złożył wniosek i pozyskał środki finansowe na zakup materiału nasadzeniowego przy jednym ze stawów w postaci roślin wieloletnich.

W roku 2020 zostały dokonane nasadzenia przy kolejnym ze stawów, oraz czynem społecznym sołtysa i mieszkańców została posiana trawa i ustawione ławki.

Sukcesywnie od dwóch lat środki z funduszu sołeckiego przekazywane są w całości na remont świetlicy wiejskiej. Dokonane prace pod pozwoliły mieszkańcom zyskać miejsc do wspólnych spotkań integracyjnych, zebrań i wydarzeń kulturalnych.

Celem działalności Sołtysa i Rady Sołeckiej jest ciągle dążenie do poprawy wizerunku sołectwa, aktywizacji mieszkańców i odpowiadania na ich potrzeby.

Sołectwo Brochocin Gmina Radzanowo

Grzegorz Olendrzyński.

Sołectwo Brochocin obejmuje jedną miejscowość. Wieś, położona na granicy gminy Radzanowo a funkcję sołtysa pełni już drugą kadencję

Najbardziej nurtujący problem sołectwa są drogi. Charakterystyka wsi sprawia, że jest ich dość dużo, w większości są to drogi gruntowe. Każdy chciałby mieć ulice dobrej jakości, bezpieczne i oświetlone. Środki i zaangażowanie gminy oraz pieniądze z funduszu sołeckiego pozwoliły na naprawę i utwardzenie najbardziej uczęszczanych odcinków z wykorzystaniem kruszywa dolomitowego. Poprawiło to znacznie komfort i przejezdność, w szczególności w okresach jesiennym i wiosennym. W Brochocinie aktywnie działa Koło Gospodyń Wiejskich „Eko-Gospodie”. Panie i panowie aktywizują i integrują mieszkańców, kultywują i przekazują młodszemu pokoleniu tradycję i doświadczenia starszych.

Działania sołtysa wsi Brochocin i Rady Sołeckiej wpływają na rozwój

miejsowości, nastąpiło ożywienie kulturalne oraz wzrost aktywności mieszkańców przy realizacji wspólnych przedsięwzięć takich jak: organizacja zabaw integracyjnych, spotkań z okazji Dnia Babci i Dziadka, Dnia Kobiet, Dnia Matki i Ojca, Dnia Dziecka, Dzień Sąsiada itp. Remont świetlicy przyczynił się do poprawy wizerunku i pozytywnego postrzegania miejscowości i wykorzystanie jej potencjału. Realizacja projektu wpłynęła na podniesienie świadomości oraz pobudzenie aktywności członków lokalnej społeczności. Remont świetlicy wiejskiej to projekt bardzo szeroki, w który mieszkańcy wraz z sołtysem oraz radą sołecką na czele, włożyli wiele serca. Obiekt od dawna był „bolączką” mieszkańców, gdyż ze względu na jego stan, nie stanowił miejsca rozwoju kulturalnego. Udało się jednak zebrać grupę osób, które postanowiły zająć się dobrem wspólnym. Mieszkańcy własnymi siłami pomagali przy remoncie i pracach wykończeniowych. Największy wkład mieli członkowie Koła Gospodyń Wiejskich „EKO GOSPOSIE”. To właśnie oni zainicjowali działania i przy współpracy z sołtysem wsi bardzo aktywnie pracowali i nadal pracują na rzecz poprawy infrastruktury świetlicy wiejskiej. Świetlica wiejska jest siedzibą KGW Eko-Gospośie w Brochocinie, to właśnie członkowie Koła jako mieszkańcy wsi, na co dzień dbają o aktywizację mieszkańców i prężnie działają, piszą różnego rodzaju wnioski o dotację, mające na celu wyposażenie świetlicy w niezbędny sprzęt.

Remont świetlicy wiejskiej ma działanie długofalowe, inicjatywa wpłynęła pozytywnie na integrację, mieszkańcy

chętniej spotykają się i angażują w różnego rodzaju wydarzenia, sami inicjują spotkania i rozwijają kulturalnie chociażby poprzez praktykowanie tradycyjnej kuchni polskiej – członkinie KGW Eko Gospośie w Brochocinie były w TVP Bydgoszcz na nagraniu „Potyczek kulinarnych”. Sołectwo Brochocin w 2023r. zwyciężyło w konkursie „Fundusz sołecki – najlepsza inicjatywa” organizowanym przez Starostwo Powiatowe w Płocku.

Remont świetlicy przyczynił się do zaspokojenia potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców wsi oraz wpłynął na integrację społeczności lokalnej poprzez stworzenie miejsca do aktywnego wypoczynku, wspólnego spędzania czasu wolnego, organizacji imprez i wszelkiego rodzaju spotkań integracyjnych.

Sołectwo Białkowo Gmina Radzanowo

Sołectwo Białkowo w gminie Radzanowo, położone jest nad Słupianką dopływem Wisły. Jednak to nie tylko walory krajobrazowe i urokliwe położenie czynią z niego wyjątkowe miejsce do życia. Atmosferę tą tworzą wszyscy mieszkańcy sołectwa na czele z Panem Sołtysem Kazimierzem Gajewskim, który pełni ta funkcję już 4 kadencję jak też społecznicy skupieni w Kole Gospodyń Wiejskich Zakątek nad Słupianką w Białkowie. Pan sołtys jest oddanym społecznikiem, który od wielu lat zabiega o stworzenie jak najlepszych warunków życia dla mieszkańców swojego sołectwa. Dlatego też poczynił wiele działań aby wyremontować świetlice wiejską, która dziś można śmiało powiedzieć jest miejscem aktywnej integracji wszystkich mieszkańców.

Na ten cel przeznaczone zostały częściowo środki z funduszu sołectkiego a także pozyskane zostały środki z Mazowieckiego Instrumentu Aktywizacji Sołectw, dzięki czemu możliwy był zakup stołów i krzeseł, wymiana podłogi, sufitów i instalacji elektrycznych, wydzielono część sanitarną i wyremontowano zaplecze kuchenne. Ponadto w obiekcie wymieniony został dach, a cały obiekt został docieplony i uzyskał nową elewację. Teren wokół świetlicy został również zagospodarowany poprzez ułożenie chodników z kostki brukowej. Pan Sołtys dzięki swoim staraniom przyczynił się również do powstania placu zabaw dla dzieci. Miejsce to stało się nie tylko punktem zabaw ale również miejscem spotkań całej

społeczności sołectwa. Jednym z priorytetów Pana Sołtysa jest rozbudzenie aktywności lokalnej społeczności. Cyklicznie organizuje pikniki i festyny dla mieszkańców Białkowa. Pamięta również o najmłodszych organizując dla nich Dzień Dziecka z licznymi atrakcjami, takimi jak animatorzy, dmuchańce, przejazdy kucykiem i słodkie upominki.

Na terenie sołectwa występuje bardzo wysoki poziom integracji czego wyrazem jest współpraca Pana sołtysa z Kolem Gospodyń Wiejskich Zakątek nad Słupianką w Białkowie. Mieszkańcy wspólnie zrealizowali grant finansowany ze środków Funduszu Grantowego „Działaj Lokalnie” pn. "Zielony Zakątek - od projektu do efektu". W ramach projektu przeprowadzone zostały zabawy i gry ekologiczne dla dzieci. W pierwszej kolejności dzieci wysłuchały wykładu nt. drzew tlenowych, najwolniej i najdłużej rosnących drzew, konieczności segregowania odpadów i dbania o przyrodę.

Dzieci chętnie podawały przykłady zwierząt zamieszkujących lasy, łąki, pola czy parki. Starsi uczestnicy rozwiązywali ekologiczne krzyżówki, a maluszki kolorowały. Następnie przeprowadzono zajęcia z segregowania odpadów m.in. plastiku, metalu, papieru, szkła i odpadów bio. Dzieci zaangażowały się w to zadanie w 100%. Następnie odbyły się "Eko kalambusy". Kolejne działanie to sadzenie drzew i krzewów miododajnych przy świetlicy wiejskiej, które wykonała wielopokoleniowa grupa z Białkowa. Nasadzenia drzew i krzewów miododajnych

stanowi ważny element proekologicznych i środowiskowych działań.

Panie z KGW przeprowadziły również warsztaty z budowy budek lęgowych i domków dla owadów zapylających w których wzięły udział członkinie KGW, dzieci i młodzież.

Sołectwo Męczenino Gmina Radzanowo

Sołectwo Męczenino rozciąga się na dużym obszarze o znacznie rozproszonej zabudowie. Mieszka tu ponad 200 osób, a mieszkańcy mają do swojej dyspozycji świetlicę wiejską. W obiekcie dawnej szkoły, w której mieszczą się Warsztaty Terapii Zajęciowej, gdzie 50 osób niepełnosprawnych uczestniczy w czynnej rehabilitacji zawodowej. W tym miejscu mieszkańcy znajdują również zatrudnienie. Od trzech lat działa tu również Koło Gospodyń Wiejskich „Przyjaciele”. To miejscowość o bogatej i długiej historii. Najstarsza wzmianka, pochodzi z 1254 roku i znajduje się w bulli papieskiej. Sołectwu Męczenino już od ośmiu lat przewodniczy Pani Sołtys Urszula Jaszczak. Dbą ona o swoją miejscowość i jej mieszkańców najlepiej jak potrafi.

Jak mówi, jest swoistym „buforem”, którego zadaniem jest rozwiązywanie potencjalnych konfliktów i poszukiwanie kompromisów na różnych płaszczyznach. I choć jej praca społeczna bywa trudna, to nie zamieniłaby tego na nic innego, bo zwyczajnie lubi ludzi i to, co robi. Podstawowym celem, który sobie założyła, zostając sołtysem, była integracja

mieszkańców na różnych płaszczyznach. Chce łączyć ludzi i pokolenia, ponieważ uważa że wszyscy mają wiele doświadczeń i pomysłów, które pozwalają rozwijać się całej miejscowości. Zachęca wszystkich do spotkań, rozmów i poznawania się. Jak w każdej miejscowości, również w Męczeninie pojawiają się problemy. Głównym z nich jest stan dróg, zwłaszcza w okresie wiosennym i jesiennym. Choć w ostatnim roku udało się poprawić jakość jednej z najważniejszych dróg, to na terenie sołectwa nadal są ulice, które wymagają modernizacji czy utwardzenia.

Sołectwo bardzo aktywnie korzysta również ze środków z Mazowieckiego Instrumentu Aktywizacji Sołectw. Pozyskane fundusze zostały przeznaczone na zakup lamp solarnych, które uzupełniły dotychczasowe oświetlenie. Ze środków z urzędu marszałkowskiego korzysta również Koło Gospodyń Wiejskich „Przyjaciele” działające na terenie Męczenina.

Największym sukcesem sołectwa jest

niewątpliwie wyremontowana świetlica wiejska. Obiekt poddany został gruntownemu remontowi. Wykonano szereg prac zarówno wewnątrz budynku jak i na zewnątrz. To wszystko możliwe było dzięki środkom z funduszu sołeckiego czy Mazowieckiego Instrumentu Aktywizacji Sołectw. Współpraca Pani Sołtys z KGW „Przyjaciele” również pozwala na pozyskiwanie dotacji, w ostatnio pozyskano środki w wysokości 5 000 zł ze środków samorządu Mazowsza na doposażenie kuchni i zakup m.in. zmywarki oraz elektrycznego grilla. Dziś jest to obiekt spełniający najwyższe standardy. Stał się również miejscem aktywnej integracji mieszkańców i wszystkich formalnych i nieformalnych grup działających na terenie sołectwa. Tu organizowane są spotkania, zabawy integracyjne, wspólne kultywowanie tradycji czy też uroczystości okolicznościowe.

W Męczeninie w ostatnich latach dużo się dzieje. To nie tylko budowa dróg czy oświetlenia, lecz także pikniki integracyjne czy spotkania tematyczne. To także udana współpraca z WTZ-em i KGW oraz okolicznymi jednostkami OSP. – Najważniejszym celem jest łączenie ludzi i współpraca na różnych polach.

Sołectwo Cekanowo Gmina Słupno

Cekanowo, wieś leżąca pod Płockiem, od dwóch kadencji prowadzi jej kreatywny Sołtys w osobie Pana Andrzeja Kania – oddany społecznik, Członek Stowarzyszenia Sołtysów Powiatu Płockiego, a prywatnie pasjonat ginących zawodów, wykonujący kowalstwo artystyczne zrzeszony w Stowarzyszeniu Kowali Polskich w Wojciechowie.

Właśnie tą pasją zaraża wszystkich mieszkańców. Od lat integruje mieszkańców i inicjuje ważne dla mieszkańców wydarzenia w tym festyny, pikniki, Dni Cekanowa, dzięki czemu następuje jeszcze trwalsze zawiązywanie więzi wśród mieszkańców. W okresie pełnienia funkcji sołtysa Przez Pana Andrzeja wybudowany został na terenie sołectwa kompleks Rekreacyjno – Sportowy, który stał się miejscem żywej integracji mieszkańców. Rodziny z dziećmi chętnie korzystają z placu zabaw oraz altany grillowej. Dzięki zaangażowaniu Sołtysa na terenie sołectwa Cekanowo powstała pierwsza w powiecie Płockim tężnia.

Środki funduszu soleckiego przeznaczone są na poprawę stanu infrastruktury na terenie sołectwa Cekanowo, w tym dostawę destruktu na drogi lokalne czy też poprawę bezpieczeństwa ruchu na lokalnych osiedlowych uliczkach. Jednak mieszkańcy sołectwa to ludzie niezwykle zaangażowani w działania na rzecz swojej małej ojczyzny i chętnie angażują się w prace społeczne. W taki właśnie sposób powstał parking przy lokalnym centrum rekreacyjno – sportowym. Został on w całości wykonany z materiałów pochodzących z recyklingu i uporządkowany dzięki pracy i zaangażowaniu mieszkańców. Aktywność lokalnej społeczności widoczna była również przy urządzaniu wspomnianego centrum, gdzie mieszkańcy samodzielnie montowali zakupiony sprzęt fitness do siłowni zewnętrznej, urządzenia na placu zabaw czy też budowie wiaty grillowej. Kolejne działania sołectwa ukierunkowane zostały na współpracę i wsparcie OSP Cekanowo. Przyniosła ona wymierne efekty w postaci przeznaczenia części środków funduszu soleckiego na zakup samochodu specjalistycznego. Kolejnym wspólnym działaniem było doposażenie garażu dla OSP Cekanowo gdzie w ramach współpracy dokonano wymiany drzwi garażowych.

Sołtys Andrzej Kania duży nacisk kładzie na utrzymywanie dobrych relacji nie tylko z mieszkańcami ale również z przedsiębiorcami prowadzącymi lokalne firmy, którzy z kolei chętnie angażują się w działania integracyjne i udzielają wsparcia finansowego na organizację oddolnych inicjatyw. Wśród cyklicznych działań integracyjnych wymienić można tradycję wspólnego wyplatania wieńca dożynkowego, który reprezentuje sołectwo Cekanowo podczas dożynek parafialnych. Ogromne zaangażowanie mieszkańców sołectwa widać także podczas obchodów świąt religijnych i państwowych a wymienić tu można chociażby wspólne dekorowanie ołtarza na uroczystość Bożego Ciała a także wspólne wywieszanie flag w całej miejscowości podczas Świąt Państwowych.

Lokalną tradycją jest również konkurs dla mieszkańców wsi „Bołdy ze słomy”, organizowany co roku po zakończeniu żniw, gdzie mieszkańcy ustawiają bołdy w formy zwierząt, sprzętu czy też sąsiadów, w ten sposób angażując się w kreatywne spędzanie wspólnego czasu i pewną nutkę zdrowej rywalizacji.

Sołectwo Borowiczki- Pieńki Gmina Słupno

Sołectwo Borowiczki- Pieńki, znajduje się w południowej części gminy Słupno i należy do jednego z największych w gminie. Funkcję sołtysa pełni w nim Pani Marianna Szczypniewska. Sołectwo dysponuje Świetlicą wiejską, wzniesioną w zabudowie kontenerowej bez typowego zaplecza kuchennego, (jednakże znajdziemy tam kuchnię gazową i lodówkę). Świetlica wyposażona jest w klimatyzatory oraz zaplecze higieniczno – sanitarne. Obok lokalu powstała nowa wiata biesiadna.

Z tyłu budynku plac zabaw. Na terenie sołectwa działa Klub Seniora, który powstał około 20 lat temu. Do klubu należą Panie seniorki, w liczbie ponad 15 osób. Od momentu założenia członkinie klubu seniora spotkają się cyklicznie w świetlicy wiejskiej w Borowiczkach Pieńkach.

Przy okazji spotkań Panie rozmawiają o swoich zmaganiach z codziennością, przygotowują posiłki, wspólnie śpiewają oraz wymieniają się informacjami odnośnie możliwości udziału w różnego rodzaju zajęciach organizowanych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. W grudniu 2018, z inicjatywy Koła Seniora zawiązało się Koło Gospodyń Wiejskich Borowiczki - Pieńki, które na chwilę obecną współpracuje i działa razem z Panią Seniorkami.

Działalność obu organizacji została zakłócona obostrzeniami z powodu epidemii Covid 19, jednak powoli wszystko wraca do normy.

W ostatnich dwóch latach zorganizowane zostały letnie, wiejskie podwieczorki dla mieszkańców sołectwa. Ponadto działalność Koła wspierana jest przez lokalny Urząd Gminy. Dzięki niej udało się zorganizować dwie tury warsztatów kosmetycznych. Koło Gospodyń reprezentuje sołectwo na cyklicznych imprezach okolicznościowych organizowanych przez Gminę Słupno, jak Letnie Granie, czy gminne Mikołajki, gdzie prezentujemy nasze własnoręcznie wykonane stroiki Bożonarodzeniowe i lokalne smakołyki. To co buduje najbardziej to fakt, że działalność koła integruje coraz to młodsze pokolenia, prowadząc do międzypokoleniowej wymiany wiedzy i doświadczenia.

Na co dzień obserwować można wspólne działania organizacji działających na terenie sołectwa. I tak z inicjatywy pań skupionych w KGW zorganizowane zostały warsztaty kosmetycznych. Była to okazja do wspólnego spotkania, która została połączona z obchodzoną świętem sołtysa. Dzięki zorganizowanym warsztatom mieszkanki w różnych grupach mogły dowiedzieć się niesamowitych rzeczy na temat cery i sekretów jej pielęgnacji.

Panie działające w KGW jak również uczestnicy domu seniora poza podejmowanymi działaniami na terenie swojego sołectwa podejmują działania integrujące z zaprzyjaźnionymi instytucjami i organizacjami. Jedną z takich inicjatyw była wspólna organizacja wyjazdu dla lokalnych liderów i osób zrzeszonych w organizacjach, w którym uczestniczyli przedstawiciele sołectwa, członkowie z Koła Gospodyń Borowiczek Pieniek i Liszyna. Uczestnicy przywieźli niezapomniane wspomnienia i czekają na kolejny wyjazd.

Cel jaki przyświeca sołectwu to wiara w to że młodsze pokolenie sołectwa Borowiczki będzie kontynuować powyższe działania i wspierać w realizacji coraz to nowych pomysłów i wyzwań naszej społeczności.

Sołectwo Szupno Gmina Szupno

Sołectwo Szupno położone jest w centralnej części gminy. Mieszka tu 2216 osób, które bardzo aktywnie uczestniczą w życiu społecznym. Wraz z sołtysem Pawłem Baranowskim w ostatnich latach sfinansowano z funduszu sołeckiego wiele inwestycji dla dzieci: plac zabaw przy ul. Pocztowej, ul. Miszewskiej, Nad Grodziskiem oraz doposażenie Parku Nad Szupianką. Dodatkowo mieszkańcy włączyli się w organizację wydarzeń lokalnych, tj. dwudniowa impreza „Szupno-Letnie Granie 2023” współorganizując Piknik organizacji pozarządowych, obejmujący:

- stoiska gastronomiczne przygotowane przez Koła Gospodyń Wiejskich,*
- zabawy sportowe prowadzone przez Deltę Szupno i Greens Szupno*
- kąpiel w pianie z OSP Szupno*
- konkurs na najpiękniejszy wianek przygotowany przez Stowarzyszenie wodniackie „Flis” oraz puszczanie wianków nad Szupianką*

Imprezie towarzyszyły działania pn.: „Bezpieczny Senior w Szupnie”, które dofinansowane zostały ze środków Funduszu Sprawiedliwości. W ramach działań przeprowadzono również wiele konkursów i zabaw tematycznych związanych z przeciwdziałaniem przestępczości wśród seniorów i młodzieży, co przyczynia się nie tylko do integracji międzypokoleniowej, ale również stanowi swoisty wyraz troski o drugie pokolenie, zarówno seniorów o dzieci jak również dzieci o bezpieczeństwo swoich ukochanych dziadków w konspekcie cyberzagrożeń. Mieszkańcy sołectwa pod aktywnym kierunkiem swojego Sołtysa biorą udział w licznie organizowanych akcjach mających na celu troskę o wygląd najbliższej okolicy a należy do nich m. in. Organizowanie cyklicznej akcji sprzątanie świata z okazji Międzynarodowego Dnia Ziemi.

Mieszkańcy sołectwa dużą wagę przywiązują również do kultywowania wydarzeń historycznych. Mowa tu zarówno o świętach państwowych, kościelnych jak również lokalnej historii i patriotyzmu jakim jest rocznica upamiętnienia 80. Rocznicy Pomordowanych Polaków w Słupnie.

W ramach rozdysponowania funduszu sołeckiego wykonano remont świetlicy w Słupnie oraz zakupiono niezbędne wyposażenie, w tym stoły, krzesła sprzęt AGD. Dziś mieszkańcy mogą poszczycić się imponującym w skali regionu miejscem spotkań lokalnej społeczności, mowa tu zarówno o przestronnej Sali spotkań, wyposażonej w zaplecze kuchenne.

W miejscu tym spotykają się mieszkańcy w ramach podejmowanych inicjatyw i

integracji lokalnego środowiska.

Sołectwo Słupno włącza się również w inicjatywy organizowane na rzecz ochrony zdrowia i życia. Jednym z nich jest wsparcie dla jednostki OSP Słupno w postaci zakupu niezbędnego sprzętu ratującego życie. I tak w ostatnich latach zakupiono garaż dwustanowiskowy na sprzęt dla strażaków oraz obuwie specjalistyczne dla ochotników. W ramach zapewnienia bezpieczeństwa dla najmłodszych mieszkańców zakupiono w ostatnim roku defibrylator półautomatyczny AED dla Szkoły Podstawowej w Słupnie. W ramach poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego zakupiono i zamontowano spowalnicze – progi zwalniające na ulicy Młynarskiej i Wiosennej.

Sołectwo inwestuje również w utwardzenie dróg, zakup lamp solarnych oraz montaż ławeczek i śmietniczek. Wszystkie inicjatywy są odpowiedzią na potrzeby mieszkańców tego rejonu i okolic.

Sołectwo Borowice Gmina Bodzanów

Sołectwo Borowice położone jest w zachodniej części gminy i graniczy już z sąsiednią gminą. Odnacza się jednak niezwykle wysokim stopniem zaangażowania mieszkańców w rozwój całej miejscowości i aktywnej integracji wszystkich mieszkańców. Szczególnie wyraźnie widać to w ilości aktywnych organizacji działających na jego terenie, które jednocześnie odznaczają się ponadprzeciętną efektywnością w pozyskiwaniu dotacji i wspólnym działaniu.

Aktywne działania podejmowane są przez samą Radę Sołecką na czele z Panią Sołtys, czego wyrazem jest sukcesywna poprawa stanu infrastruktury na terenie m. Borowice. W ostatnim czasie ze środków funduszu sołeckiego dzięki współpracy Gminy Bodzanów i sołectwa została wymieniona na nową wiata przystankowa w Borowicach. Dzięki temu mieszkańcy mogą spokojnie oczekiwać na transport komunikacji, a kierowcy bezpiecznie włączać się do ruchu z drogi gminnej na drogę powiatową. Kolejną ważną dla mieszkańców inwestycją jest realizowana w 2023 roku termomodernizacja budynku świetlicy wiejskiej w Borowicach. Środki na realizację tego zadania zostały pozyskane z budżetu Samorządu Województwa Mazowieckiego w kwocie prawie 150 tys

PLN w ramach nowego, pilotażowego programu wsparcia „Mazowsze dla lokalnych centrów integracyjnych.

Niezwykła aktywności odznacza się działające w m. Borowice KGW Wesole Babeczki. Koło powstało w 2019 roku a przekrój wiekowy jego członków jest bardzo duży. Śmiało można powiedzieć, że koło swoim zasięgiem obejmuje trzy pokolenia.

Koło ma wiele celów i zadań, które przed sobą postawiło. W kręgu działań i zainteresowań znalazły się m.in. aktywności związane z powrotem oraz podtrzymywaniem lokalnych tradycji i zwyczajów ludowych. Nadrzędną misją KGW Wesole Babeczki jest żywa integracja mieszkańców wsi Borowice oraz ościennych miejscowości. W związku z tym organizują szereg imprez otwartych, w tym m.in. „Dzień Pieczonego Ziemniaka”, zabawę andrzejkową i karnawałową, spotkanie wigilijne czy Dzień Kobiet. W bieżącym roku zorganizowały I DOŻYŃKI WIEJSKIE W BOROWICACH, w ramach projektu "Powiew zniwnej tradycji z Wesołymi Babeczkami" realizowanego dzięki Fundacji "Fundusz Lokalny Ziemi Płockiej

- *Młodzi Razem*" i Starostwo Powiatowego w Płocku, w ramach pozyskanego grantu z funduszu „Działaj Lokalnie”. Koło z Borowic może pochwalić się również własnym chórem, a nawet utworem napisanym w formie przyśpiewki ludowej zatytułowanym „Przyśpiewka Borowicka”. Utwór składa się aż z 14 zwrotek i zaczyna się następująco: „My z Borowic babki/Założyłam koło/Żeby wreszcie na wsi/żyło się wesoło!/Nie tylko wesoło/Ale i z pomysłem/Co tu dzisiaj zrobić/By dogodzić wszystkim”.

Kolejną prężnie działającą na terenie Borowic organizacją jest Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Wsi Borowice, które również aktywnie angażuje się w działania rozwojowe i integracyjne. Dzięki pozyskanemu grantowi z okazji Międzynarodowego Dnia Ziemi zorganizowało piękną inicjatywę sprzątania Borowic, w ramach akcji wolontariatu. Na zakończenie oczywiście była wspólna integracja przy ognisku.

Sołectwo Bodzanów Gmina Bodzanów

Sołectwo Bodzanów, może poszczycić się wielowiekową tradycją i odzyskanymi w ostatnim okresie prawami miejskimi. Ma także swój aktualny powód do dumy, a jest nim niewątpliwie Pani Kinga Witkowska, Sołtyska miasta Bodzanów od marca 2023. Na terenie sołectwa zamieszkuje 1162

mieszkańców. Nawiązana wielostronna współpraca owocuje wspaniałymi inicjatywami, których jest coraz więcej. Dzięki temu sołectwo Bodzanów powoli zaczyna na nowo tętnić życiem. Pani Sołtys jako niedoświadczony sołtys rozpoczęła swoją kadencję od Spotkania Liderów Wiejskich i Sołtysów w Mikorzynie, podczas którego nabyła umiejętności przydatne podczas pracy z mieszkańcami i jak sama mówi jest to dla niej skarbnica wiedzy i ogromna pomoc na pierwsze lata. Pani Sołtys nie ogranicza się tylko do inkasowania podatków. Organizuje wyjazdy

dla mieszkańców (jak do tej pory były to wyjazdy jednodniowe do Krynicy Morskiej i Lichenia), zainicjowała akcję kalendarz dla OSP Bodzanów i teraz poszukuję sponsorów. Stara się być nie tylko sołtysiem, ale też pomocą dla wszystkich, którzy tego potrzebują. Służy mieszkańcom sołectwa przez całą dobę, siedem dni w

tygodniu. Inicjatywy dotychczas zrealizowane w tak krótkim czasie to:

- Piknik Rodzinny zorganizowany przez KGW Bodzanowskie Pierożanki gdzie Sołectwo zakupiło akcesoria potrzebne do animacji i proszki holi, które uświetniły ten dzień,
- Organizacja Bodzanowskiego Meczu Towarzyskiego podczas którego druhowie z OSP Bodzanów grali z Drużyną Sami Swoi czyli byli i obecni gracze Sportowego Klubu Huragan Bodzanów
- Zainicjowanie kontaktu z Gminą Żydowską i FDOZ w sprawie cmentarza Żydowskiego w celu ustalenia zasad prac konserwacyjnych oraz ścisła współpraca z pracownikami lokalnego Urzędu Gminy podczas wykonywania prac na tym cmentarzu
- Organizacja festynu Zakończenie lata Boso po trawie w parku im. Mariusza Bieńka, gdzie zagrał lokalny zespół Melodia jako przykład wspierania lokalnych przedsiębiorców
- Współorganizacja Dożynek Parafialnych przy współpracy z Księdzem Proboszczem, Wójtem Gminy Bodzanów Jerzym Staniszewskim, Stowarzyszeniem Sokół Bodzanów, KGW Archutówko, Cieślanki i Bodzanowskie Pierożanki, sołtysem Małoszewa Radosławem Caban i zaangażowanie mieszkańców sołectwa w dekorację kościoła z kwiatów z ogródków parafian przez nich samych
- wspólne wyplatanie i dekorowanie wieńca dożynkowego przez mieszkańców z kłosów,
- partycypacyjne Zebrania Wiejskie w celu przeznaczenia Funduszu Sołeckiego na rok 2024 i wyznaczenie AŻ 6 zadań

(doposażenie świetlicy w Bodzanowie, doposażenie OSP Bodzanów, Opracowanie dokumentacji do budowy chodnika, zakup lampy solarnej, doposażenie Przedszkola w LIFEVAC- urządzenia do udrożnienia dróg oddechowych osoby, która się dławi, wynajem TOI TOI na okres wakacyjny przy placu zabaw w Bodzanowie). Ponieważ sołectwo nie posiada osobowości prawnej i nie może w stanie samodzielnie pozyskiwać funduszy, współpracuje z kołami gospodyń wiejskich, jednostkami gminy oraz Stowarzyszeniem Sokół w Bodzanowie, ale w planach ma pomysł założenia odrębnego stowarzyszenia działającego na rzecz społeczności sołeckiej.

Sołectwo Kępa Polska Gmina Bodzanów

Sołectwo Kępa Polska położone jest w malowniczym nadwiślańskim krajobrazie.

Od lat słynie ono ze swych turystycznych walorów co szczególnie widoczne jest w ilości letniskowej zabudowy i zamieszkiwania na jej terenie mieszkańców sezonowych z dużych ośrodków miejskich. Sołectwo Kępa Polska to jednak przede wszystkim aktywna społeczność skupiona w licznych organizacjach pozarządowych a w głównej mierze zorganizowana jako OSP Kępa Polska. To właśnie oni, inicjują i koordynują wiele projektów mających na celu integrację lokalnej społeczności.

Ochotnicza Straż Pożarna w Kępie Polskiej nie tylko gasi pożary czy prowadzi działania ratownicze na wodzie, ale także spełnia ważną rolę społeczną współpracując z KGW, fundacjami i innymi instytucjami i

podmiotami, podczas organizacji imprez integracyjnych dla mieszkańców. OSP Kępa Polska jest filarem życia kulturalnego w swojej miejscowości. Strażacy ochotnicy w swojej miejscowości są liderami w życiu społecznym. Współpracują z Klubami Sportowymi „LKS” Wisła oraz „Sokół Bodzanów”, dzięki czemu możliwe są organizacje różnego typu imprez sportowych. Działalność jednostki układa się bardzo dobrze, przede wszystkim dzięki współpracy i wsparciu ze strony Urzędu Marszałkowskiego w Warszawie, Starostwa Powiatowego w Płocku, Urzędu Gminy Bodzanów oraz Fundacji “Fundusz Lokalny Ziemi Płockiej – Młodzi Razem”, dzięki którym w ramach programu Działaj Lokalnie, mogli zrealizować już cztery edycje projektów pn. “Ocalić od zapomnienia”. Za największe sukcesy i osiągnięcia w bieżącym roku można uznać organizację trzech wydarzeń, mający charakter masowych imprez plenerowych. Są to:

- *Uroczystość upamiętniająca Dawną Przystań Rzeczną w Kępie Polskiej w rocznicę 170-lecia przepłynięcia pierwszego parowca rzeką w ramach projektu “Działaj lokalnie – myśl globalnie II” Prace przy budowie pomnika prowadzili druhowie OSP od początku roku. Celem projektu było zachowanie miejsc historycznych i pamięci poprzez odnowę dóbr kultury, sztuki i dziedzictwa narodowego. Odbiorcami inicjatywy byli mieszkańcy Kępy Polskiej, druhny i druhowie OSP, wolontariusze w różnym wieku oraz wszyscy oraz cała społeczność z Gminy Bodzanów i Powiatu Płockiego.*

- *Organizacja imprezy plenerowej pn. “Powitanie lata w Kępie Polskiej – Wianki 2023” jedna z największych imprez plenerowych, organizowanych przez jednostkę. Podczas trwania imprezy nie zabrakło atrakcji. Można było skorzystać z wielu darmowych rozrywek zarówno dla*

najmłodszych jak i nieco starszych - dmuchańce, jazda na koniku, rejsy statkiem po Wiśle, warsztaty z plecenia wianków, animacje i konkursy.

- Dzień dla społeczności – zajęcia międzypokoleniowe. Malowanie placu zabaw ‘‘Strażak’’ przez druhow OSP wraz z mieszkańcami i dziećmi. Spotkanie w Kępie Polskiej zorganizowane zostało przy wsparciu KGW Wesole Babeczki z Borowic, gdzie – dzieci – największe pociechy przyszły ze swoimi rodzicami, by wspólnie z dorosłymi odnowić plac zabaw ‘‘Strażak’’. Po zakończonych pracach renowacyjnych odbyły się zajęcia plastyczne, podczas których dzieci projektowały wymarzony plac zabaw, który niebawem będzie. Oprócz zajęć plastycznych, odbył się pokaz sprzętu ratowniczego, zabawy muzyczne oraz przekąski.

Sołectwo Cieszewko Gmina Drobin

Sołectwo Cieszewko położone jest na terenie Miasta i Gminy Drobin. Funkcję sołtysa od 5 kadencji pełni nieprzerwanie Pani Ewa Tokarska. Lokalna liderka została odznaczona w 2022 roku Sołtysem Roku w konkursie ogłoszonym przez Starostwo Powiatowe w Płocku ‘‘Sołtys Roku 2021’’. Wieś bardzo aktywna. Mieszkańcy udzielają się społecznie. Pozyskują środki na rozwój swojej małej ojczyzny.

Ponieważ w Cieszewku nie ma świetlicy wiejskiej, mieszkańcy sołectwa nie mieli gdzie się spotykać. Zaczęli więc z niezwykle zapalem ubiegali się o miejsce, w którym mogliby się spotykać gdyż na terenie sołectwa trudno było o taki obiekt. W tym przypadku również wykazali się niezwykle kreatywnością.

Ze środków funduszu sołectkiego oraz ze środków pozyskanych z zewnątrz, w tym z budżetu gminy oraz ze środków Samorządu Województwa Mazowieckiego, został zakupiony i wyposażony kontener, w którym mieszkańcy wspólnie odbywają spotkania integracyjne i imprezy lokalne. Kontener został posadowiony na gruntach należących do wspólnoty wsi. Ponadto wyposażony został w stoły, krzesła i inne niezbędne elementy.. Również przestrzeń wokół nowej świetlicy została odpowiednio zagospodarowana. Pani Sołtys wraz z mieszkańcami wykonała prace porządkowe,

następnie wykonano ogrodzenie terenu. Jednym z ostatnich elementów było wykonanie nasadzeń drzew i krzewów. Mieszkańcy pod kierownictwem niezwykle kreatywnej Pani Sołtys stworzyli sobie małą przestrzeń na własne potrzeby. Tego rodzaju dobra praktyka jest unikatowa w skali regionu, natomiast może być z powodzeniem transformowana w innych analogicznych środowiskach.

Przy stosunkowo niewielkich nakładach, możliwe było stworzenie komfortowych warunków do wspierania lokalnych inicjatyw a tych na terenie sołectwa Cieszewko nie brakuje. Pani Ewa podejmuje niezwykle ważne dla lokalnej społeczności inicjatywy społeczne, czego efektem jest poprawa warunków estetycznych całej miejscowości. W perspektywie Pani Sołtys zamierza dalej zabiegać o środki na poprawę stanu infrastruktury publicznej tak aby to miejsce było prawdziwym „mikro” centrum aktywności społecznej. W planach jest budowa placu zabaw i urządzeń rekreacji na potrzeby lokalnej społeczności.

W działalności swej sołectwo zabiega również o poprawę bezpieczeństwa swoich mieszkańców. Realizuje to przeznaczając część środków funduszu soleckiego na bieżący remont dróg na terenie sołectwa a także zakup i montaż oświetlenia ulicznego. W ostatnim czasie również ze środków

funduszu soleckiego, zamontowana została wiata przystankowa, dzięki której znacząco poprawiły się warunki życia mieszkańców sołectwa.

Kolejnym z priorytetów działalności sołectwa jest czynne wspieranie poprawy warunków do życia dla najmłodszych. Pani Ewa podejmuje wiele inicjatyw na rzecz dzieci i młodzieży. Wymiernym efektem tych działań jest wsparcie materialne ze środków funduszu soleckiego na rzecz Szkoły Podstawowej w Cieszewie. Środki przeznaczone są na zakup doposażenia pracowni w tej szkole, zakup interaktywnych urządzeń edukacyjnych oraz pozostałych pomocy dydaktycznych.

Sołectwo Maliszewko Gmina Drobin

Sołectwo Maliszewko położone jest na terenie Miasta i Gminy Drobin. To co wyróżnia tą wieś to duża aktywność i bardzo zaangażowani mieszkańcy. Aktywność ta widoczna jest w ilości prężnie działających organizacji na terenie całego sołectwa, a wszystkich łączy chęć współpracy i wspólne działania na rzecz lokalnej społeczności. Jednym z filarów tej aktywności jest niewątpliwie Sołtys Maliszewka, Pan Tadeusz Łuniewski, który pełni swoją funkcję już 3 kadencję i został wybrany w 2023 roku Sołtysem Roku w konkursie ogłoszonym przez Starostwo Powiatowe w Płocku „Sołtys Roku 2022”.

Pan Sołtys jest liderem sołeckiej społeczności, podejmując szereg działań mających na celu aktywizację społeczności lokalnej. Z jego inicjatywy zorganizowany został Dzień Dziecka dla dzieci ze Szkoły Podstawowej w Cieszewie. Kolejną cykliczną imprezą na terenie sołectwa jest obchodzony Dzień Kobiet dla mieszkanki całego sołectwa. Cyklicznie imprezami stały się także pikniki dla mieszkańców, który połączony jest ze starą tradycją święcenia pól.

Duże nakłady pracy poniesione zostały na stworzenie dogodnych warunków do spotkań dla mieszkańców sołectwa. Przykładem dobrej praktyki, rzadko spotykanej, jest tak wysoki poziom

współpracy z sąsiednią miejscowością, gdzie obserwujemy wspólną świetlicę wiejską na potrzeby 2 miejscowości.

Dzięki jego staraniom w pozyskaniu środków zewnętrznych oraz z funduszu sołectkiego została ona wyremontowana i wyposażona świetlica wiejska w Borowie, która jest miejscem spotkania się mieszkańców wsi Borowo i Maliszewko i organizowania różnego rodzaju imprez lokalnych. Integracja lokalnych środowisk to jeden z priorytetów Sołtysa. Stąd też w m. Maliszewko zaobserwować można ścisłą współpracę z pozostałymi stowarzyszeniami. Perłą sołectwa jest Ochotnicza Straż Pożarna, która powstała w 1926 r. Od blisko 100 lat druhowie z Maliszewka dzielnie walczą z żywiołami i dbają o bezpieczeństwo mieszkańców. Wspólnie z mieszkańcami, pod przewodnictwem Pana Tadeusza podejmują szereg akcji wolontariackich, w tym akcji sprzątania najbliższej okolicy. Niezwykle cenne są również działania integracyjne ze szczególnym naciskiem na aktywizację lokalnej młodzieży, tak aby od najmłodszych lat angażować ich w rozwój lokalnych, czego wyrazem jest angażowanie w działalność ochotniczej straży. Dzięki dofinansowaniu ze środków Unii Europejskiej przeprowadzona została głęboka modernizacja energetyczna w budynkach użyteczności publicznej na terenie gm. Drobin, która objęła również budynek strażnicy OSP w m. Maliszewko.

Ponadto w ramach wzorcowej współpracy z Samorządem Województwa Mazowieckiego

w poprzednich latach jednostka OSP Maliszewko otrzymała dotację w kwocie 10 tyś na remont pomieszczenia strażnicy oraz remont instalacji centralnego ogrzewania strażnicy w OSP Maliszewko. Środki te pochodziły z budżetu dysponowanego przez Sejmik Województwa Mazowieckiego i w całości wykorzystane zostały na poprawę warunków funkcjonowania obiektów

użyteczności publicznej, które służą wszystkim mieszkańcom sołectwa.

W sołectwie zostało założone również Koło Gospodyń Wiejskich, które prężnie działa i wspiera swoją działalnością zarówno Radę Sołecką jak i strażaków ochotników. Integracja sołectwa Maliszewko jest wielopoziomowa, a jej efektem jest aktywne i widoczne na mapie powiatu sołectwo.

Sołectwo Mała Wieś Gmina Mała Wieś

Sołectwo Mała Wieś jest siedzibą władz gminnych, co determinuje zdecydowanie większą dostępność różnorodnych form spędzania

czasu wolnego dla mieszkańców. Mimo tego, na terenie sołectwa zaobserwować możemy dużą aktywność mieszkańców, którzy podejmują oddolne inicjatywy i inicjują funkcjonowanie formalnych i nieformalnych grup, które z ogromnym zapalem działają na rzecz lokalnej społeczności. Jedną z nich jest OSP Mała Wieś, która skupia w swoich szeregach grono aktywnych i zaangażowanych mieszkańców - strażaków, licznie reprezentowanych przez młode pokolenie.

Druhowie strażacy z ogromnym zaangażowaniem zabiegali o właściwe warunki dla funkcjonowania swojej

jednostki
czego
wyrazem
jest

wyremontowana strażnica. Poza akcjami ratowniczymi jednostka jest niezwykle zaangażowana w edukację najmłodszych mieszkańców sołectwa, czego wyrazem jest edukacja przeciwpożarowa oraz pokazy ratownicze i instruktaże udzielania pierwszej pomocy. Czynnie też włączają się w organizację imprez integracyjnych dbając o bezpieczeństwo oraz przygotowując pokazy i pianę dla najmłodszych.

Ponadto mieszkańcy sołectwa powołali do życia Stowarzyszenie Kobiet Wiejskich Malwa. Współczesne kobiety wiejskie to nie tylko gospodynie domowe, które wraz z mężami prowadzą gospodarstwa rolne. To również nauczycielki, pielęgniarki, urzędniczki. Są kobietami kreatywnymi i doświadczonymi, chętnie włączają się w organizację inicjatyw, które integrują lokalną społeczność. Pomagają potrzebującym, tworzą wspaniałe przedmioty i smaczne kulinaria, organizują wyjazdy do teatru, spotkania edukacyjne, wycieczki rowerowe oraz wyjazdy turystyczne. Uwielbiają celebrować wspólnie spędzony czas przy różnych okazjach. Na spotkaniach kultywują tradycję i obyczaje, bez których trudno sobie wyobrazić współczesne życie.

Tylko w bieżącym roku dzięki funduszom pozyskanym ze środków Urząd Gminy Mała Wieś gdzie stowarzyszenie pozyskało środki na realizację zadań publicznych Gminy Mała Wieś z zakresu wspierania i upowszechniania kultury fizycznej, którego,

który realizują przy współpracy z GCK MultiOsada w Małej Wsi, zrealizowany został cykl rajdów pod nazwą Rowerem przez Gminę Mała Wieś obejmujący przejazd trasami po historycznych miejscach.

Kolejnym finansowanym z pozyskanych przez Stowarzyszenie dotacji jest realizację projektu pt. „W 160. rocznicę powstania styczniowego. Śladami powstania styczniowego na terenie Gminy Mała Wieś i Gminy i Miasta Wyszogród”. Jest to wynik złożonej przez SKW MALWA oferty w ramach ogłoszonego przez Zarząd Powiatu w Płocku otwartego konkursu ofert na wykonanie zadań publicznych Powiatu Płockiego w Płocku w roku 2023 z zakresu kultury, ochrony dóbr dziedzictwa

narodowego, partnerem tego przedsięwzięcia jest Polskie Towarzystwo Historyczne Oddział w Czerwińsku nad Wisłą. Ponadto w ramach swojej działalności Stowarzyszenie integruje wszystkich mieszkańców. Angażując się w pikniki charytatywne i wspierając lokalne organizacje działające na rzecz osób niepełnosprawnych. Wspólne wyplatanie wieńca dożynkowego, przygotowanie stoisk kulinarnych i wystawienniczych podczas obchodów świąt lokalnych, gminnych dożynek czy też uroczystości powiatowych to już swego rodzaju tradycja.

Sołectwo Orszymowo Gmina Mała Wieś

Orszymowo, jest niewielką wioską położoną na terenie gminy Mała Wieś, a zarazem wioską z niezwykle bogactwem historycznym, które do dziś wpływa na jakość życia mieszkańców. Orszymowo ma również niezwykle potencjał w swoich mieszkańcach a swoistym łącznikiem tradycji z nowoczesnością jest pełniący już drugą kadencję Sołtys. Pan Sylwester Nowak jako sołtys jest aktywnie działającym społecznikiem, który stara się aktywizować mieszkańców do wspólnego zaangażowania w pracę na rzecz społeczności lokalnej, będąc jednocześnie animatorem i dając osobisty przykład zaangażowania. Podejmuje aktywne działania integracyjne umotywowane przywiązaniem do tradycji i wartości rodzinnych. Te działania prowadzą do szerokiego odzewu społecznego, jak np. uroczystości wiejskie, takie jak Dożynki Wsi Orszymowo, Emeus - organizowane cyklicznie, dorocznie. Działalność sołtysa na niwie integracji koncentruje się wokół przywracania i podtrzymywania tradycji skupionych wokół kalendarza wyznaczanego przez pory roku.

Daje to poczucie łączności z dawnymi czasami, prostym wiejskim życiem, sielskością mazowieckiej wsi, szczególnie tak głęboko osadzonej historycznie jak Orszymowo.

Pan Sylwester Nowak aktywnie prowadzi działalność na rzecz społeczności lokalnej, polegającą także na organizacji spotkań dotyczących bieżących problemów, z jakimi borykają na co dzień mieszkańcy Orszymowa. Stanowisko sołtysa wsi pozwala być „jeszcze bliżej” mieszkańców i ich problemów.

Jako sołtys Pan Sylwester nie boi się nowych wyzwań, wręcz przeciwnie, ciągle je podejmuje, co w konsekwencji rodzi nowe działania służące dobru społeczności obszarów wiejskich. Daje przykład, że warto działać społecznie, warto dostrzegać siebie nawzajem i reagować na ludzkie potrzeby. To świadczy o zdecydowanej naturze lidera, którą potrafi doskonale wykorzystać. Jego działalność integruje, daje podwaliny do stworzenia silnej lokalnej społeczności, w której ludzie nie pozostają obojętni na swoje potrzeby i dostrzegają drugiego człowieka. Ostatnie 3 lata, kontynuuje rozpoczętą inwestycję - budowę świetlicy, i na ten cel przeznaczone są środki z funduszu sołeckiego, w szczególności na prace wykończeniowe i doposażanie obiektu. Dodatkowo pozyskano dofinansowanie z budżetu Województwa Mazowieckiego w ramach „Mazowieckiego Instrumentu Aktywizacji Sołectw”, co pozwoliło na zakup oraz montaż okien i drzwi w nowym obiekcie.

Na terenie sołectwa Orszymowo działa Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Orszymowo i okolic oraz Ochotnicza Straż Pożarna w Orszymowie. Pan Soltys nie skupia się na działalności w konkretnym stowarzyszeniu czy organizacji, ale w sposób nieformalny wspiera lokalne inicjatywy - bez względu na to czy są to sprawy podnoszone przez mieszkańców w sposób nieformalny, czy też związane są z działalnością sformalizowaną. Inicjuje wspólne prace porządkowe, wykonanie oczyszczenia terenu i przygotowania gruntu pod tę wyczekiwaną na wsi inwestycję. Jego działalność integruje, daje podwaliny do stworzenia silnej lokalnej społeczności, w której ludzie nie pozostają obojętni na swoje potrzeby i dostrzegają drugiego człowieka.

Sołectwo Gilino Gmina Bielsk

Sołectwo Gilino jest jednym z większych sołectw na terenie gminy Bielsk zarówno pod względem liczebności mieszkańców jak również zabezpieczenia potrzeb infrastrukturalnych.

Potrzeby sołectwa są bardzo duże ponieważ jest to zarówno: remont istniejących dróg jak również położenie nowych nawierzchni asfaltowych, remont świetlicy wiejskiej czy usytuowanie nowych lamp. Jednakże jedną z najważniejszych rzeczy jest integracja społeczna, która ma na celu przybliżenie do siebie Mieszkańców. Organizowane przez Soltys Iwonę Reszczyńską spotkania, pikniki, potańcówki czy bale dla dzieci to nie tylko miłe wspomnienia, ciepła i rodzinna atmosfera jaka panuje na każdym spotkaniu, ale to także wymiana poglądów, spostrzeżenia dotyczące sołectwa Gilino. Pani Soltys to niezwykle kreatywna liderka, która jest osobą inicjującą festyny, spotkania, a jej pozytywna energia, charyzma, otwartość i zapał powodują, że potrafi zjednoczyć mieszkańców do wspólnego działania. Jest to dowód nie tylko na wspólną integrację, ale również na poparcie jej inicjatyw.

Każdego roku Sołtys wsi Gilino uczestniczy wraz z mieszkańcami w akcji porządkowania terenu wokół figurek przydrożnych oraz corocznie dokonuje wraz z mieszkańcami nasadzeń kwiatów a przez okres począwszy od kwietnia do września dba o estetyczny wygląd przydrożnych figurek poprzez wykonywanie prac pielęgnacyjnych. Dzięki - współpracy Sołtys Iwony Reszczyńskiej z Urzędem Marszałkowskim w Warszawie jednostka OSP w Gilinie pozyskała w 2019 roku agregat prądotwórczy na potrzeby Mieszkańców sołectwa Gilino jak również w wyjątkowych sytuacjach na potrzeby mieszkańców z terenu gminy Bielsk.

Środki funduszu sołeckiego wykorzystywane są na terenie sołectwa w większości na poprawę stanu infrastruktury, w tym dróg i chodników jak również poprawę bezpieczeństwa mieszkańców i wykonanie przedsięwzięć służących poprawie warunków ich życia. Ze względu na niewystarczające środki z funduszu sołeckiego Pani Sołtys ubiega się o dodatkowe środki z wykorzystaniem na:

- dofinansowanie zakupu lamp solarnych,
- dofinansowanie remontu drogi gminnej wykonanej z płyt betonowych.
- dofinansowanie zakupu i montażu wiaty przystankowej służącej ochronie przed opadami i wiatrem oczekujących na autobus szkolny dzieciom.

Mieszkańcy sołectwa Gilino nie mają czasu na nudę, gdyż z inicjatywy Pani Sołtys podejmowane są liczne spotkania i imprezy

integracyjne, które na stałe wpisują się w kalendarz sołectwa.

Należą do nich:

- zorganizowany przez Sołtys w świetlicy wiejskiej w Gilinie „BAL MIKOŁAJKOWY” dla dzieci z przygotowanym poczęstunkiem i zabawami z animatorami.
- zorganizowany „DZIEŃ KOBIET” w świetlicy wiejskiej w Gilinie zainicjowane przez mieszkańców sołectwa a zorganizowane przez Sołtys w świetlicy
- „SPOTKANIE KARNAWAŁOWE” – które zintegrowało lokalne środowisko jak również przedstawicieli samorządu
- cykliczny już PIKNIK WAKACYJNY” – który dzięki inicjatywie Pani Sołtys finansowany jest w części ze środków pozostającymi w dyspozycji Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- "ZAKOŃCZENIE WAKACJI” z przygotowanymi słodkościami, grillem, zabawami i muzyką wiejskiej w Gilinie.

Sołectwo Rogowo Gmina Bulkowo

Rogowo to niewielkie sołectwo położone w gminie Bulkowo. Początkując ale niezwykle charyzmatycznym sołtysem jest tu Pani Karolina Chmielewska, rodowita Rogowianka. Cechuje ją niezwykle optymistyczny charakter co przekłada się na skuteczność w działaniu jako lokalnego społecznika, który nie ma zwyczaju zakładania niepowodzenia. Pani sołtys to swoisty motywator ludzi do działania w sprawie sołectwa. Jest doskonałym organizatorem i odpowiedzialną osobą za swoje sołectwo. Przyczynia się do rozwoju i modernizacji sołectwa, przykładem na to są osiągnięcia i ciekawe pomysły. Sołectwo dysponuje własną świetlicą, która jest miejscem aktywnej integracji mieszkańców.

Z projektów „Działaj Lokalnie” sołectwo zyskało teren zielony zagospodarowany z altaną integracyjną ławkami, grillem i piękną roślinnością oraz projektor i ekran projekcyjny z którego korzystają mieszkańcy wsi organizując np. kino plenerowe, warsztaty. Wieś nie otrzymuje funduszu sołeckiego, nie ma też dochodów z wynajmu sali. Świetlica wiejska służy mieszkańcom wsi i mogą z niej korzystać nieodpłatnie. Sołectwo bazuje głównie na konkursach grantowych. W ostatnim czasie zostały zrealizowane dwa projekty, których Pani Sołtys była koordynatorem. Pierwszy z nich pod nazwą „Zielony Zakątek”

realizowany był przez nieformalną grupę „Mieszkańcy wsi Rogowo - Rogowiaczy”, którego głównym celem było stworzenia miejsca do spotkań, wypoczynku oraz integracji mieszkańców i ich rodzin na świeżym powietrzu. Pani Sołtys uczestniczyła we wszystkich pracach społecznych przygotowanie terenu, nasadzenie roślinności, siew oraz cięcie trawy, prace porządkowe, malowanie. Na zakończenie prac odbyło się podsumowanie projektu tj. spotkanie integracyjne, które zorganizowała z pomocą mieszkańców.

Podczas trwania pandemii został zrealizowany drugi projekt pod nazwą „Wakacje w Koronie- czyli kultura w i po czasach pandemii”.

Projekt dotyczył mieszkańców wsi Rogowo, którzy w czasach pandemii, kiedy teatry i kina były zamknięte postanowili sami zorganizować dla rodzin spotkania z kulturą.

Zorganizowano szereg zajęć kulturalno-edukacyjnych tworząc między innymi letnie kino oraz spotkania integracyjne wraz z konkursami. Pani Karolina również brała czynny udział. Jej rola była związana głównie z przygotowaniem posiłków, organizacją spotkań, przygotowaniem konkursów oraz spotkania integracyjnego na zakończenie projektu.

wrócić wspomnieniami do lat młodości seniorów, a młodsze pokolenie jest bogatsze o ciekawą wiedzę historyczną naszej małej Ojczyzny. Podczas trwania projektu odbywały się spotkania pokoleniowe a także rajdy rowerowe dzięki którym mieszkańcy mogli rozszerzyć zainteresowanie historią poza granicami Rogowa.

Pani Karolina oprócz wyżej wymienionych działalności aktywnie organizuje imprezy okolicznościowe z inicjatywy mieszkańców wsi Rogowo. Między innymi są to: bal przebierańców, ostatki, mikołajki, powitanie i pożegnanie lata, dzień kobiet, majówka, wakacyjne spotkania, dożynki, andrzejki. Wraz z mieszkańcami organizuje również „Dzień Sołtysa”.

Chcąc jeszcze bardziej wykorzystać możliwość pozyskiwania grantów i dotacji na rozwój sołectwa mieszkanki zawiązały Koło Gospodyń Wiejskich „Rogowianki” w Rogowie. W ostatnim czasie zrealizowały projekt „Spotkanie z historią Rogowa” z programu Działaj Lokalnie. Dla każdego mieszkańca sołectwa Rogowo ten projekt był wyjątkowo ważny, gdyż można było

Sołectwo Nadulki Gmina Bulkowo

Sołectwo Nadulki to historyczna miejscowość, w której do dziś zachowały się założenia dworskie wraz z okazałym zabytkowym dworem. Łącznikiem tej wieloletniej tradycji ze współczesnością jest osoba Pani Sołtys – Agaty Pijankowskiej. Niezwykle zaangażowany społecznik, który tę funkcję sprawuje od ponad 15 lat, nie tracąc przy tym zapалу do kolejnych inicjatyw. Pani Sołtys została nagrodzona w konkursie „Najaktywniejsze Sołectwo KSOW” a otrzymaną nagrodę w całości przeznaczyła na nasadzenia wokół świetlicy. W swojej dzielnosci stawia przede wszystkim na aktywowanie mieszkańców i realizację wspólnych działań z lokalnymi organizacjami. Dzięki tej współpracy może aktywnie pozyskiwać środki finansowe przez stowarzyszenia posiadające osobowość prawną.

Wspólnie ze strażakami z OSP Nadulki sołectwo dokonało odnowienia strażnicy wiejskiej, która pełni też funkcję świetlicy dla całego sołectwa. Doposażenie świetlicy możliwe było dzięki środkom z funduszu sołeckiego – zakup krzeseł i stołów. Kolejne środki pochodziły z Mazowieckiego Instrumentu Aktywizacji Sołectw, które umożliwiły wykonanie ogrodzenia, podjazdu i parkingu. OSP Nadulki otrzymało dofinansowanie i zrealizowało wraz z mieszkańcami sołectwa projekt pn. „Odnowienie figurek przydrożnych w

miejscowości Nadulki, gmina Bulkowo” w ramach Programu „Działaj Lokalnie”. Celem projektu było odnowienie trzech figurek, kapliczek przydrożnych w Sołectwie Nadulki. W ramach projektu zostały przeprowadzone takie działania jak: malowanie kapliczek, odnowienie bądź postawienie nowych postumentów, położenie kostki brukowej, montaż nowego ogrodzenia drewnianego oraz nowej ławeczki. Wykonywane prace były monitorowane i koordynowane przez Panią Sołtys wsi Nadulki Agatę Pijankowską, która również była pomysłodawcą i autorem projektu. Panią Sołtys wspomagali wolontariusze w wykonywanych działaniach. Ponadto, poza projektem wykonano szereg prac dodatkowych związanych z realizacją zadania, których wartość wyniosła ponad 1.500,00 zł, a finansowanie pochodziło od wszystkich mieszkańców wsi Nadulki. Zadanie to w kolejnych latach było kontynuowane dzięki pozyskanemu wsparciu z budżetu Samorządu Województwa Mazowieckiego. Realizacja projektów przyczyniła się do podniesienia poziomu kultury i uświadomienia wartości tych miejsc oraz pozwoliła na zachowanie lokalnej tradycji i kultury dla obecnego i przyszłych pokoleń.

Na terenie sołectwa działa również Koło Gospodyń Wiejskich „Marzenie” w Nadulkach, którego nadrzędnym celem jest integracja społeczności lokalnej. Choć koło

działa od niedawna, a jego działalność została mocno ograniczona przez pandemię koronawirusa, to członkowie organizacji dali się poznać jako sprawni organizatorzy i aktywni społecznicy. Koło z Nadulek powstało przede wszystkim po to, aby zintegrować społeczność lokalną i zrobić coś wspólnie dla swojej małej ojczyzny i jej mieszkańców. I choć nie miało zbyt wiele czasu, by rozwinąć w pełni swoje skrzydła, to i tak członkom organizacji udało się zrealizować kilka ciekawych wydarzeń, które stały się doskonałym początkiem ich działalności. Organizacja stawia także na turystykę i wspólne odkrywanie najpiękniejszych zakątków Polski.

Koło aktywnie pozyskuje dofinansowania zewnętrzne. Dzięki nim koło zakupiło m.in. chłodziarkę, kuchenkę elektryczną, gofrownicę, akcesoria kuchenne oraz 11 kompletów strojów ludowych.

Sołectwo Bulkowo Gmina Bulkowo

Sołectwo Bulkowo na czele z Sołtys Katarzyną Myzia liczy około 230 mieszkańców. We współpracy z Kołem Gospodyń Wiejskich Bulkowianki prowadzi bardzo dużo działań promujących swoją miejscowość i Gminę Bulkowo. Sołtys wsi Katarzyna Myzia oraz zarząd KGW aktywnie pozyskują pieniądze na realizację swoich projektów z różnych źródeł zewnętrznych.

Sołectwo Bulkowo m.in. dostało się do I edycji programu Danie Wspólnych Chwil - Fundacji Biedronki. Projekt polegał na organizowaniu spotkań Seniorów, było odpowiedzią na problem samotności osób starszych z małych miejscowości. Pierwsze spotkanie odbyło się w maju 2023 roku i rozpoczęło cykl spotkań seniorów z sołectwa Bulkowo.

Sołectwo dba również o najmłodszych mieszkańców. Pieniądze pozyskane z fundacji Fundusz Lokalny Ziemi Płockiej - Młodzi Razem pozwoliły wybudować plac zabaw dla dzieci z Bulkowa i okolic. Należy podkreślić, że wszystkie prace fizyczne związane z budową placu wykonali sami mieszkańcy w swoim wolnym czasie.

Ponadto z inicjatywy mieszkańców zagospodarowany został teren przy odnowionym przez Urząd Gminy budynku OSP Bulkowo. Tutaj również mieszkańcy, na czele z Panią Sołtys operującą koparką, własnymi siłami zmienili teren przed budynkiem OSP nie do poznania.

W ramach środków pozyskanych z Samorządu Województwa Mazowieckiego KGW Bulkowianki zakupiło na swoje potrzeby piec konwekcyjny, z którego korzystają podczas różnego rodzaju warsztatów i imprez integracyjnych. Trzeba podkreślić aktywność i zaangażowanie mieszkanki Bulkowa w działalność Koła Gospodyń Wiejskich Bulkowianki. Jednym z większych sukcesów jest udział w organizowanej przez Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa w Warszawie „Bitwie Regionów”.

Członkinie przygotowały w ramach projektu Kaczkę Pana Tadeusza i tym daniem zwyciężyły etap powiatowy konkursu, przechodząc do etapu wojewódzkiego. Nie udało się przejść do etapu ogólnopolskiego, ale była to doskonała okazja do promocji sołectwa i gminy Bulkowo.

Mieszkańcy w ramach integracji organizują również wspólne wyjazdy - w ostatnim czasie odbyły się wycieczki do Sandomierza oraz Góry Klasztornej a także bale karnawałowe dla mieszkańców.

Doskonałą okazją do wspólnego spędzania czasu jest udział mieszkańców w przygotowaniach uroczystości kościelnych. W czerwcu każdego roku Bulkowianie – mieszkańcy sołectwa przygotowują imponujący ołtarz na obchody Bożego Ciała. Ponadto sołectwo Bulkowo bierze udział w Konkursie na Najciekawszy Wieniec Dożynkowy organizowanym w ramach Święta Plonów Gminy Bulkowo. W tym roku komisja konkursowa przyznała im 2. miejsce.

Oprócz wszystkich wymienionych wyżej działań mieszkańcy Bulkowa i członkinie Koła Gospodyń Wiejskich zawsze biorą czynny udział w akcjach charytatywnych na terenie Gminy Bulkowo.

Wszystkie wydarzenia oraz informacje z życia miejscowości i gminy na bieżąco relacjonowane są na fanpage Sołectwa Bulkowo na portalu Facebook aktywnie prowadzonym przez Panią Soltys.

Podsumowanie

Zaprezentowany katalog dobrych praktyk pokazuje iż aktywność sołectw to niezliczone inicjatywy lokalne o niezwykłym zróżnicowaniu. Ich charakter zależy od potrzeb i struktury mieszkańców danego sołectwa. Zazwyczaj inicjatywy dotyczą organizacji miejsc spotkań, których często brakuje na wsiach, np.: wiaty, miejsca rekreacji ze ścieżkami edukacyjnymi, świetlice (remonty), place zabaw (jeśli w danym sołectwie jest dużo dzieci). Obecnie duży nacisk kładziony jest na integrację wielopokoleniową i wielopłaszczyznową, co jest niezwykle ważnym i istotnym aspekcie, szczególnie z uwagi na wychodzenie z okresu pandemii ale również wpływ technologii informacyjnych na zjawisko wycofywania się z życia społecznego.

Obecnie na obszarach wiejskich mieszka dziś ponad 15 milionów Polaków, którzy tworzą społeczności coraz bardziej zróżnicowane pod względem wieku, wykształcenia czy wykonywanego zawodu. Wciąż jednak są to lokalne wspólnoty, w których ważną rolę odgrywają relacje rodzinne i sąsiedzkie i w których pielęgnuje się lokalne tradycje, a troska o dobro wspólne znajduje swój wyraz w dbałości o najbliższe otoczenie. W tej sytuacji nie do przecenienia wydaje się rola sołectw i lokalnego lidera w osobie sołtysa, który w praktyce jest pierwszym bezpośrednim reprezentantem wspólnoty sołeckiej wobec samorządu. Jako lokalny lider daje impuls do wspólnych działań i podejmuje inicjatywy, które służą integracji mieszkańców i poprawie warunków ich życia. Pozytywnym czynnikiem rozwoju aktywności sołectw jest tworzony i wykorzystywany funduszy sołeckich, który pozwala sołtysom w porozumieniu z zebraniem wiejskim wydatkować środki przeznaczone na potrzeby danej wsi.

Przegląd aktywności sołectw pokazał również, że sołtys z góry skazany jest na współpracę. Niezależnie od tego z jakiego środowiska się wywodzi i gdzie wcześniej działał, to po objęciu funkcji sołtysa nieodzowne jest nawiązanie dobrej współpracy z gminą, parafią, szkołą, strażą pożarną, z lokalnymi przedsiębiorcami a przede wszystkim ze stowarzyszeniami działającymi na terenie sołectwa. Często jest tak, że osoba zostająca sołtysiem jest już mocno zaangażowana społecznie i udziela się zarówno w szkole, jak i w parafii lub jest we władzach lokalnego stowarzyszenia. Taka sytuacja ułatwia sołtysowanie, bo wtedy współpraca różnych środowisk jest naturalnie powiązana osobą sołtysa.

Współpraca każdemu się opłaca i to nie jest tylko puste hasło. Przy organizacji przeróżnych wydarzeń gdzie istnieje potrzeba zorganizowania poczęstunku, nieocenioną wręcz pomocą może stać się Koło Gospodyń Wiejskich, stowarzyszenie skupiające seniorów, czy chociażby drużyna harcerska. Dzięki ogromnemu wsparciu wielu instytucji, organizacji i osób prywatnych skupionych wokół sołectwa możliwy jest jego wszechstronny rozwój. To właśnie mieszkańcy tworzą realnie sołectwo i jest to realna społeczność, która wspiera oddolne inicjatywy i działania.

Wspólne inicjatywy w dużej mierze służą poprawie atrakcyjności obszarów wiejskich. Warto także pamiętać, że takie małe, lokalne projekty sprzyjają tworzeniu przestrzeni publicznych oraz umacnianiu lokalnej tożsamości i rozwijaniu kontaktów społecznych.

Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich – to propozycja szeroko rozumianej współpracy i wymiany doświadczeń w zakresie rozwoju obszarów wiejskich pomiędzy wszystkimi organizacjami działającymi na obszarach wiejskich oraz na rzecz ich rozwoju.

Biuro Regionalne Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich w Województwie Mazowieckim, realizując założenia PROW 2014-2020 wspiera lokalne inicjatywy na obszarach wiejskich oraz propaguje regionalną kulturę i historię, podejmuje szereg działań informacyjno-promocyjnych, których celem jest aktywizacja społeczności lokalnej, wspieranie wymiany doświadczeń i dobrych praktyk oraz poszukiwanie rozwiązań innowacyjnych dla rozwoju obszarów wiejskich.

Biuro Regionalne Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich
Departament Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich
Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie
ul. Skoczylasa 4, 03-469 Warszawa
tel.: 225979701
e-mail: ksow@mazovia.pl

Zachęcamy do odwiedzenia stron internetowych: mazowieckie.ksow.pl, gdzie można znaleźć informacje o bieżących inicjatywach i wsparciu KSOW oraz ksow.pl, gdzie można zarejestrować się jako Partner KSOW.

**Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania
"Razem dla Rozwoju"**